

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

=====

મોર્ગન સિક્યુરિટીઝ એન્ડ ક્રેડિટ પ્રા. લિ.

વિ.

મોદી રબર લિ.

ડિસેમ્બર ૧૪, ૨૦૦૬

[એસ. બી. સિંહા અને પી. કે. બાલસુબ્રમણ્યમ, ન્યાયમૂર્તિઓ]

કંપની લો: સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫: કલમ ૨૨(૩). કાનૂની કાર્યવાહીઓ, કરારો વગેરેનું સસ્પેન્શન-આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ અને એસ.આઈ.સી.એ.-વચ્ચે આંતરસંબંધ-બીજા પર પ્રથમનું વર્યસ્વ-ઈન્ટર કોર્પોરેટ ડિપોઝિટ-ચુકવણીમાં ડિફોલ્ટ. એક લેણદારની તરફેણમાં ચોક્કસ રકમ માટે આબિટ્રેશન એવોર્ડ કરવામાં આવ્યો હતો- લેણદારે દેવાદાર-કંપનીને ફડચામાં લઈ જવા માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી, જે મંજૂર કરવામાં આવી હતી- હાઈકોર્ટે દેવાદાર-કંપનીને કોર્ટની પરવાનગી વિના તેની અસ્કયામતોના વ્યવહાર કરવાથી અટકાવી હતી-દેવાદાર-કંપનીએ એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૧૫ હેઠળ બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ

ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન સમક્ષ એક રેફરન્સ કર્યો હતો-હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ફડયામાં લઈ જવાના હુકમને રદબાતલ કર્યો હતો અને એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળ અપીલનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી ફડયામાં લઈ જવાની કાર્યવાહીને સ્થગિત રાખવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો-દેવાદાર-કંપનીએ તેના શેર વેચવાની પરવાનગી માટે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૯-એ હેઠળ બોર્ડ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી હતી, જે નામંજૂર કરવામાં આવી હતી-અન્ય હાઇકોર્ટ સમક્ષ ઉપરોક્ત હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવી હતી-તે હાઇકોર્ટના ઉક્ત ચુકાદાના અનુસંધાનમાં અથવા તેના સમર્થનમાં, શેર વેચવામાં આવ્યા હતા અને વેચાણની રકમ બોર્ડ પાસે જમા કરવામાં આવી હતી-તેની માન્યતા બાબતે.

કોર્ટે ઠેરવેલ કે: બોર્ડ સમક્ષ તપાસ પડતર હોય તે દરમિયાન, દેવાદાર-કંપની તેના શેર વેચી શકતી હતી-જોકે, તેની સામે પસાર કરાયેલા મનાઈહુકમને કારણે તે તેમ કરી શકી ન હતી-તેથી, બોર્ડ દ્વારા તેમ કરવાનો ઇનકાર કરવા છતાં હાઇકોર્ટ માટે શેરના વેચાણનો નિર્દેશ આપવો સ્વીકાર્ય ન હતો-બોર્ડને એવોર્ડની કામગીરીને સ્થગિત કરવાની સત્તા છે જો તે માટે કોઈ પ્રસંગ ઉભો થાય-આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬, કલમો ૫ અને ૩૬.

અપીલકર્તાએ સામાવાળા-કંપનીને ઇન્ટર કોર્પોરેટ ડિપોઝિટ દ્વારા ચોક્કસ રકમ એડવાન્સ આપી હતી. સામાવાળા-કંપનીએ તેની ચુકવણીમાં ડિફોલ્ટ કર્યું. આબિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ હેઠળ અપીલકર્તાની તરફેણમાં

ચોક્કસ રકમ માટે આર્બિટ્રેશન એવોર્ડ કરવામાં આવ્યો હતો. અપીલકર્તાએ સામાવાળા-કંપનીને ફડચામાં લઈ જવા માટે હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી, જે મંજૂર કરવામાં આવી હતી. હાઈકોર્ટે સામાવાળા-કંપનીને કોર્ટની પરવાનગી વિના તેની અસ્કયામતોના વ્યવહાર કરવાથી અટકાવી હતી. આ દરમિયાન, સામાવાળાએ બોર્ડ ડોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઈનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (બોર્ડ) સમક્ષ સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (એસ.આઈ.સી.એ.) ની કલમ ૧૫ હેઠળ રેફરન્સ કર્યો હતો.

સામાવાળા દ્વારા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ફડચામાં લઈ જવાના હુકમ સામે અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. કોર્ટે ફડચામાં લઈ જવાના હુકમને રદબાતલ કર્યો હતો અને એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળ અપીલનો નિકાલ ન થાય ત્યાં સુધી ફડચામાં લઈ જવાની કાર્યવાહીને સ્થગિત રાખવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. સામાવાળાએ તેના શેર વેચવાની પરવાનગી માટે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૯-એ હેઠળ બોર્ડ સમક્ષ એક અરજી દાખલ કરી હતી, જે નામંજૂર કરવામાં આવી હતી.

અન્ય હાઈકોર્ટ સમક્ષ ઉપરોક્ત હુકમ સામે દાખલ કરવામાં આવેલી રિટ પિટિશન મંજૂર કરવામાં આવી હતી. તે હાઈકોર્ટના ઉક્ત ચુકાદાના અનુસંધાનમાં અથવા તેના સમર્થનમાં, શેર વેચવામાં આવ્યા હતા અને વેચાણની રકમ બોર્ડ પાસે જમા કરવામાં આવી હતી. આથી આ અપીલ.

કોર્ટ સમક્ષ નીચે મુજબનો પ્રશ્ન ઉભો થયો:-

શું આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ની જોગવાઈઓ સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ ની જોગવાઈઓ પર વર્ચસ્વ ધરાવશે?

અપીલો કાઢી નાખતા, કોર્ટે

કોર્ટે ઠેરવેલ કે: (સિંહા, ન્યાયમૂર્તિ મુજબ) ૧. આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ એ પોતાની મેળે એક સંપૂર્ણ સંહિતા છે. તે આર્બિટ્રલ એવોર્ડને અમલવારી યોગ્ય બનાવવા માટેની મશીનરી નક્કી કરે છે. ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૩૬ ની શરતો મુજબ, એવોર્ડ અમલવારી યોગ્ય બને છે જાણે કે તે કોઈ હુકમનામું હોય જ્યાં કલમ ૩૪ હેઠળ તેને રદબાતલ કરવા માટે અરજી કરવાનો સમય પૂરો થઈ ગયો હોય, અથવા આવી અરજી કરવામાં આવી હોય, તો તે નામંજૂર કરવામાં આવી હોય. [૧૦૩૬-એફ]

મેક્ડર્મોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. વિ. બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ., (૨૦૦૬) ૬ સ્કેલ ૨૨૦, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૨. તે વિવાદિત નથી કે બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઈનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (બોર્ડ) સમક્ષ તપાસ પડતર હોય તે દરમિયાન, સામાવાળા તેના શેર વેચી શકતા હતા. જોકે, તેની સામે પસાર કરાયેલા મનાઈહુકમને કારણે તે તેમ કરી શકી ન હતી. તેથી, બોર્ડ દ્વારા તેમ કરવાનો ઇનકાર કરવા છતાં હાઈકોર્ટ માટે શેરના વેચાણનો નિર્દેશ આપવો સ્વીકાર્ય ન હતો. બોર્ડ વૈધાનિક કાર્યો કરે

છે. તે એક અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે. તે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ વિવિધ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરે છે. ૧૯૯૬ ના એક્ટના હેતુ માટે તે એક ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે. [૧૦૩૬-જી-એચ; ૧૦૩૭-એ]

૩. વચગાળાનો હુકમ પસાર કરવાની સત્તા, જોકે, અને તે પણ અસ્કયામતોના નિકાલનો નિર્દેશ આપતી, કાયદાની યોજનામાં જ શોધી કાઢવી જોઈએ. જોકે મર્યાદિત અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી કોર્ટો પાસે પણ જરૂરી ગર્ભિત આકસ્મિક સત્તા હોઈ શકે છે જેથી તે તેની સમક્ષ કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન મિલકતની જાળવણીનો નિર્દેશ આપી શકે, તે શંકાસ્પદ છે કે શું આવી આકસ્મિક સત્તાનો ઉપયોગ કંપનીની અસ્કયામતોના વેચાણ માટે થઈ શકે છે. [૧૦૩૭-બી]

૪. જ્યારે બોર્ડ સમક્ષ રેકૉર્ડ્સ કરવામાં આવે છે, ત્યારે અમુક પરિણામો આવે છે. કંપનીને ફંડમાં લઈ જવાની અથવા કંપનીની મિલકત સામે જમીના અમલીકરણ અથવા તેના જેવી કાર્યવાહી અથવા રિસીવરની નિમણૂક માટેની કાર્યવાહી ચાલુ રહેશે નહીં. નાણાંની વસૂલાત માટે અથવા કોઈપણ સુરક્ષા અથવા કોઈપણ ગેરંટીના અમલીકરણ માટે પણ કોઈ દાવો દાખલ કરી શકાશે નહીં અથવા આગળ વધારી શકાશે નહીં, સિવાય કે બોર્ડ અથવા અપીલ સત્તાધિકારીની સંમતિ સાથે. [૧૦૩૭-સી]

૫. સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (એસ.આઈ.સી.એ.) ની કલમ ૨૨-એ, જોકે, બોર્ડને કેટલાક શરતી હુકમો પસાર

કરવાની પરવાનગી આપે છે. રેફરન્સ મળ્યા પછી, બોર્ડ પાસે તપાસ કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ હોતો નથી; અલબત્ત, તે માટે રેફરન્સની ચકાસણી કર્યા પછી, તેને રજીસ્ટર કરવાનો હોય છે. બોર્ડ દ્વારા તપાસનું આવશ્યક પાત્ર એક્ટની યોજનામાં નિહિત છે. તે માટેનો કાયદાકીય ઈરાદો સ્પષ્ટ અને સુસ્પષ્ટ છે. રેફરન્સની નોંધણીથી ઉદ્ભવતા પરિણામોનો આવશ્યક અર્થ તપાસની શરૂઆત થશે જેમાં તથ્યો, કારણો અને તેની અસરોની તપાસનો સમાવેશ થશે.

[૧૦૩૭-ડી-જી]

૬. વર્ષ ૧૯૯૪ માં દાખલ કરાયેલ એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૧૯-એ, જોકે તેને સ્પષ્ટીકરણાત્મક પ્રકૃતિની માનવામાં આવી શકે છે, પરંતુ તે હેઠળ કલ્પના કરાયેલ હુકમ પસાર કરવા માટે એક વિશેષ સત્તા પ્રદાન કરે છે. કલમ ૧૯-એ તપાસના તબક્કે બોર્ડને અસ્કયામતોના વેચાણનો નિર્દેશ આપવાની સત્તા આપતી નથી. કલમ ૨૨(૧) અને ૨૨(૩) ફરીથી, જોકે, ત્યાં લાગુ પડશે જ્યાં કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પડતર હોય. જ્યારે કલમ ૨૨(૧) હેઠળ બોર્ડ દ્વારા કોઈ ચોક્કસ હુકમ પસાર કરવાની જરૂર નથી; તેની કલમ ૨૨(૧) હેઠળ દર્શાવેલ બાબતોના સંદર્ભમાં તે જરૂરી છે. [૧૦૩૭-એચ; ૧૦૩૮-એ-બી]

૭. જોકે ઉપરોક્ત હેતુ માટે, તે હિતાવહ ન હોઈ શકે કે આવો હુકમ માત્ર સ્કીમની શરતોમાં જ પસાર કરવામાં આવે પરંતુ તે સાચું છે કે તેના સંબંધમાં બોર્ડ તરફથી મગજનો ઉપયોગ જરૂરી છે.

૮.૧. અપીલકર્તાની એ રજૂઆત સ્વીકારવી મુશ્કેલ છે કે એસ.આઇ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) માત્ર કરારની જવાબદારીઓ સાથે જ કામ કરે છે. "એવોર્ડ, સ્ટેનિંગ ઓર્ડર અથવા અન્ય દસ્તાવેજ" શબ્દપ્રયોગ માત્ર કરારની જવાબદારીઓનો જ ઉલ્લેખ કરતો નથી જે કંપની પર બંધનકર્તા હોય, પરંતુ તે હેઠળની જવાબદારીઓનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે. [૧૦૩૮-સી]

૮.૨. શબ્દપ્રયોગ "એવોર્ડ" એક અલગ અર્થ ધરાવે છે. તે ન્યાયિક અથવા અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારીના બંધનકર્તા નિર્ણયની કલ્પના કરે છે. તે આર્બિટ્રલ એવોર્ડ હોઈ શકે છે. તે ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૧૦-એ હેઠળનો એવોર્ડ પણ હોઈ શકે છે, અથવા લેબર કોર્ટ અથવા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલ એક હોઈ શકે છે. અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારીનો એવોર્ડ કંપની પર બંધનકર્તા નિર્ણય પૂરો પાડી શકે છે. [૧૦૩૮-ડી-ઈ]

૯.૧. આમ, એક એવોર્ડને કોર્ટના હસ્તક્ષેપ વિના પણ હુકમનામું ગણવામાં આવશે માત્ર તેના અમલીકરણના હેતુ માટે. [૧૦૩૯-ઈ]

૯.૨. જો કોઈ પ્રસંગ ઉભો થાય તો એવોર્ડની કામગીરી સ્થગિત કરવા માટે બોર્ડ દ્વારા હુકમ પસાર કરી શકાય છે. [૧૦૩૯-એફ]

ઋષભ એન્ડ્રો ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. વિ. પી.એન.બી. કેપિટલ સર્વિસીસ લિ., [૨૦૦૦] ૫ એસ.સી.સી. ૫૧૪, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧૦. જોકે, કલમ ૨૨(૧) ત્યારે જ આકર્ષિત થશે જ્યારે એવોર્ડ હુકમનામું બને છે અને, આમ, કાયદાની કોર્ટમાં અમલવારી યોગ્ય બને છે, જોકે તે માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય તે કિસ્સામાં. આ કેસમાં, એવોર્ડ સામે વાંધો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. તેથી, તે હજુ હુકમનામું બનવાનું બાકી છે. [૧૦૩૯-એચ; ૧૦૪૦-એ]

૧૧. જ્યારે બોર્ડ દ્વારા કલમ ૨૨(૩) હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને પક્ષકારોને કાર્યવાહી ચાલુ ન રાખવાનો નિર્દેશ આપતો હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેના દ્વારા એવોર્ડ અથવા હુકમનામું રદબાતલ થતું નથી. તેને માત્ર સ્થગિત રાખવામાં આવે છે જેથી બોર્ડ અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, કોર્પોરેટ ઇન્સોલ્વન્સી સંબંધિત કાયદાઓ જે અન્ય હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય માટે ઘડવામાં આવ્યા છે તેને અમલમાં મૂકવાના હેતુથી બીમાર કંપનીના પુનરુત્થાન માટે યોગ્ય હુકમ પસાર કરી શકે. [૧૦૪૧-એ-બી]

મોર્ગન સ્ટેનલી મ્યુચ્યુઅલ ફંડ વિ. કાર્તિક દાસ, [૧૯૯૪] ૪ એસ.સી.સી. ૨૨૫, મેસર્સ ટ્રાન્સમિશન કોર્પોરેશન ઓફ એ.પી. લિ. વિ. મેસર્સ લાન્કો કોન્સાલ્ટીંગ પાવર લિ., [૨૦૦૬] ૧ એસ.સી.સી. ૫૪૦, રામદેવ ફૂડ પ્રોડક્ટ્સ પ્રા. લિ. વિ. અરવિંદભાઈ રામભાઈ, (૨૦૦૬) ૮ સ્કેલ ૬૩ અને એમ. ગુરુદાસ વિ. રસંરજન, (૨૦૦૬) ૯ સ્કેલ ૨૭૫, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

સ્પેલિંગ અને લુઈસ: "અ ટ્રીટાઈઝ ઓન ધ લો ગવર્નિંગ ઇન્જંક્શન્સ" પૃ. ૧૦, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧૨. ૧૯૯૬ નો એક્ટ જે હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો તેને ધ્યાનમાં રાખીને 'ન્યાયિક સત્તાધિકારી' શબ્દપ્રયોગનું અર્થઘટન કરવું આવશ્યક છે. બોર્ડની દલીલને ચકાસતા અને તેના અધિકારક્ષેત્રની વ્યાપકતાને ધ્યાનમાં લેતા, બોર્ડ એ એક્ટની કલમ ૫ ના અર્થમાં ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે. [૧૦૪૪-ડી]

ફેર એર એન્જિનિયર્સ પ્રા. લિ. વિ. એન.કે. મોદી, [૧૯૯૬] એસ.સી.સી. ૩૮૫ અને કેનેરા બેંક. વિ. ન્યુકિલયર પાવર કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિ., [૧૯૯૫] સપ્લી. ૩ એસ.સી.સી. ૮૧, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

એસ.બી.પી. એન્ડ કંપની વિ. પટેલ એન્જિનિયરિંગ લિ., [૨૦૦૫] ૮ એસ.સી.સી. ૬૧૮, કોંકણ રેલ્વે કોર્પોરેશન લિ. વિ. મેહુલ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની (૨૦૦૦) ૭ એસ.સી.સી. ૨૦૧, કોંકણ રેલ્વે કોર્પોરેશન વિ. રાની કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા. લિ., [૨૦૦૨] ૨ એસ.સી.સી. ૩૮૮, મેનેજમેન્ટ કમિટી ઓફ મોન્ટફોર્ટ સિનિયર સેકન્ડરી સ્કૂલ વિ. વિજય કુમાર, [૨૦૦૫] ૭ એસ.સી.સી. ૪૭૨, પી. આનંદ ગજપતિ રાજુ વિ. પી.વી.જી. રાજુ, [૨૦૦૦] ૪ એસ.સી.સી. ૫૩૯ અને ધી ભારત બેંક લિ. વિ. એમ્પ્લોઈઝ ઓફ ધી ભારત બેંક લિ., [૧૯૫૦] એસ.સી.આર. ૪૫૯, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧૩. ૧૯૯૬ અને એસ.આઈ.સી.એ. એક્ટ બંને નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમો ધરાવે છે. અર્થઘટનનો સામાન્ય નિયમ એ છે કે જ્યાં બે નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમો

હોય, ત્યાં પછીની કલમ વર્યસ્વ ધરાવશે. પરંતુ તે સમાન રીતે સુસ્થાપિત છે કે અંતિમ નિષ્કર્ષ કાયદાના મર્યાદિત સંદર્ભ પર આધારિત રહેશે. [૧૦૪૪-ઈ]

અલ્હાબાદ બેંક વિ. કેનેરા બેંક, [૨૦૦૦] ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૬ અને મારુતિ ઉદ્યોગ લિ. વિ. રામ લાલ, [૨૦૦૫] ૨ એસ.સી.સી. ૬૩૮, પર આધાર રાખવામાં આવ્યો.

શ્રી સરવણ સિંહ વિ. શ્રી કસ્તુરી લાલ, [૧૯૭૭] ૧ એસ.સી.સી. ૭૫૦ અને એન.જી.ઈ.એફ. લિ. વિ. ચંદ્રા ડેવલપર્સ, (પ્રા) લિ., [૨૦૦૫] ૮ એસ.સી.સી. ૨૧૯, નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

૧૪.૧. ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ પાછા નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમ માટે જોગવાઈ કરે છે. જોકે, તેનો મર્યાદિત ઉપયોગ છે જેનો ઉદ્દેશ્ય ન્યાયિક હસ્તક્ષેપની હદ સુધીનો છે. તેનો ઉપયોગ ત્યારે જ આકર્ષિત થશે જ્યારે કલમ ૨૨(૩) હેઠળ હુકમ પસાર કરવાની જરૂર હોય. જો ઉક્ત જોગવાઈને અમલમાં મૂકવામાં આવે તો, બોર્ડ એવોર્ડના અમલીકરણની બાબતમાં હસ્તક્ષેપ કરશે નહીં. તે માત્ર તેની કામગીરીને સ્થગિત કરશે. તે એવોર્ડ હેઠળ ઔદ્યોગિક કંપનીની જવાબદારીઓ અથવા ફરજોને સ્થગિત કરતો હુકમ પાછા પસાર કરી શકે છે. અન્યથા પાછા વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં તે સ્થગિત રહે છે. [૧૦૪૬-એફ-જી]

૧૪.૨. બોર્ડે, જોકે, એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) હેઠળ હુકમ પસાર કર્યો નથી. કોર્ટે, તેથી, ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૩૪ હેઠળ સામાવાળા દ્વારા

દાખલ કરવામાં આવેલા વાંધા સાથે આગળ વધવું જોઈએ. જોકે, જો સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ વાંધો નામંજૂર કરવામાં આવે છે, તો તેની અમલવારી અંગેનો પ્રશ્ન અસ્તિત્વમાં આવશે. એકવાર હુકમનામાનું બળ ધરાવતા આર્બિટ્રલ એવોર્ડને અમલમાં મૂકવામાં આવે, પછી એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૧) તેના અમલીકરણના માર્ગમાં આવશે. અપીલકર્તાની એ દલીલ કે ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, બોર્ડ પાસે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર રહેશે નહીં, તેથી, તેમાં કોઈ વજૂદ જણાતું નથી. [૧૦૪૬-એચ; ૧૦૪૭-એ-બી]

૧૫. એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) બોર્ડમાં ચોક્કસ સત્તા માટે જોગવાઈ કરે છે. ઉક્ત જોગવાઈ મોટા જાહેર હિતની કલ્પના કરે છે. જો આર્બિટ્રલ એવોર્ડને તેની કલમ ૨૨(૩) ની મર્યાદાની બહાર હોવાનું ઠેરવવામાં આવે તો, એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળ સ્કીમ ઘડવામાં અથવા આપેલ કેસમાં તેનો અમલ કરવામાં મુશ્કેલી પડી શકે છે. એસ.આઈ.સી.એ. કાર્યવાહીના તમામ તબક્કાઓ માટે સમય-મર્યાદા પૂરી પાડે છે. આ સંદર્ભે તેની સાથે જોડાયેલી પ્રોવિઝો મહત્વ ધરાવે છે. [૧૦૪૭-સી]

૧૬. સંસદે એવું માની લીધું હતું કે એવોર્ડને લાંબા સમય સુધી સ્થગિત કરવામાં આવશે નહીં. આપેલ કેસમાં, એવોર્ડના પક્ષકારને તેના સ્થગિત થવાને કારણે કેટલીક મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડી શકે છે; પરંતુ આવા કિસ્સામાં, તેને બોર્ડના ધ્યાનમાં લાવવા માટે તે હંમેશા ખુલ્લું રહેશે. એસ.આઈ.સી.એ. ની

કલમ ૨૨(૩) હેઠળ બોર્ડ આપો હુકમ પસાર કરી શકે છે અથવા ન પાલ કરી શકે છે. જો બોર્ડ દ્વારા હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, તો તેની સામે અપીલ થઈ શકે છે. એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓ, તે જણાવવા માટે પુનરાવર્તન સહન કરશે કે, ઉચ્ચ લક્ષ્ય સિદ્ધ કરવાના પ્રયાસ માટે બનાવવામાં આવી છે અને, આમ, ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ હોવા છતાં, એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે. [૧૦૪૭-ડી-ઈ]

કૈલાશ નાથ અગ્રવાલ વિ. પ્રાદેશિયા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કોર્પોરેશન ઓફ યુ.પી. લિ., [૨૦૦૩] ૪ એસ.સી.સી. ૩૦૫ અને બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ. વિ. મેકડમોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. (કલકત્તા હાઈકોર્ટ દ્વારા ૧૧.૦૬.૧૯૯૭ ના રોજ નિર્ણીત), નો સંદર્ભ લેવામાં આવ્યો.

સૌરભ કલાની વિ. ટાટા એન્જિનિયરિંગ લિ., (૨૦૦૩) ૩ આર્બ. એલઆર ૩૪૫ (બોમ્બે), મંજૂર કરવામાં આવ્યો.

(બાલસુબ્રમણ્યમ, ન્યાયમૂર્તિ મુજબ (સહમત થતા):

૧. સામાવાળા દ્વારા જેનો સંપર્ક કરવામાં આવ્યો હતો તે બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (બી.એફ.આઈ.આર.) ના હુકમને પડકારતી રિટ પિટિશનમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો દાવો કરતી વખતે, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે અલ્હાબાદમાં કંપની કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા માન્ય હુકમો, એપેલટ ઓથોરિટી ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન

(એ.એ.આઈ.એફ.આર.) અને વિવિધ ડેબ્ટ્સ રિકવરી ટ્રિબ્યુનલો દ્વારા યથાસ્થિતિ જાળવી રાખવાના હુકમને બાજુ પર રાખવાનું પસંદ કર્યું છે અને સામાવાળા દ્વારા પ્રસ્તાવિત સામાવાળાની મિલકતને વેચવાની પરવાનગી આપી છે. એ નોંધવું જોઈએ કે હુકમો સક્ષમ ટ્રિબ્યુનલ અથવા કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા અને તે હુકમો સામાવાળા પર, હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશનર પર બંધનકર્તા હતા. જો સિક ઈન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (એસ.આઈ.સી.એ.) ની કલમ ૨૨(૩) ની તેની સમજણ પર, હાઈકોર્ટનો એવો મત હતો કે મનાઈહુકમો બી.આઈ.એફ.આર. ને સામાવાળાની અરજ પર વિચાર કરવાથી રોકતા નથી, તો પણ સામાવાળા-કંપનીની અસ્કયામતો અંગે યથાસ્થિતિ જાળવી રાખવાનો એ.એ.આઈ.એફ.આર. નો હુકમ અસ્તિત્વમાં હતો. ચોક્કસપણે, તે એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળનો હુકમ હતો. એ.એ.આઈ.એફ.આર. નો હુકમ બી.આઈ.એફ.આર. પર પણ બંધનકર્તા નથી અથવા બી.આઈ.એફ.આર. તેની અવગણના કરી શકે છે તેવું ઠેરવવા માટે હાઈકોર્ટ દ્વારા કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું નથી. હાઈકોર્ટે સંબંધિત હુકમોની પ્રકૃતિ અને જે સંદર્ભમાં તેઓ કરવામાં આવ્યા હતા તેના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન સાથે યોગ્ય રીતે કામ લેવું જોઈતું હતું અને જો તે હજુ પણ એવા મતની હોય કે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) હેઠળ બી.આઈ.એફ.આર. માં નિહિત સત્તા તેને તે તમામ હુકમોને ઓવરરાઈડ કરવા સક્ષમ બનાવે છે, તો તેણે સામાન્ય રીતે સામાવાળા દ્વારા બી.આઈ.એફ.આર. માં કરવામાં આવેલી અરજી મોકલવી જોઈતી હતી જેથી તે બી.આઈ.એફ.આર. સમક્ષ પડતર કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં અને આવા નિર્ણયના હેતુ માટે સંબંધિત તમામ

તત્વોના સંદર્ભમાં સામાવાળાની અરજ પર નિર્ણય લઈ શકે. હાઈકોર્ટે એ પણ વિચાર્યું નથી કે પુનરુત્થાનની સ્કીમ માટે બી.આઈ.એફ.આર. સમક્ષ રહેલી કંપનીની અસ્કયામતોના વેચાણને મંજૂરી આપવી તે કેટલું યોગ્ય રહેશે. [૧૦૪૮-એચ; ૧૦૪૯-એ-બી]

૨. એવા પ્રસંગો વારંવાર બને છે જ્યારે એટલા પ્રમાણિક ન હોય તેવા દેવાદારો કાર્યવાહીને અટકાવવા અને તેમના લેણદારોને દૂર રાખવા માટે બી.આઈ.એફ.આર. નો સંપર્ક કરે છે. બી.આઈ.એફ.આર. સમક્ષના વિલંબનો લાભ લેવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. સંસદે દેખીતી રીતે જ આની નોંધ લીધી છે અને સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) રિપીલ એક્ટ, ૨૦૦૩ દ્વારા એસ.આઈ.સી.એ. ને રદ કર્યો છે. આ રીતે સર્જાયેલી શૂન્યાવકાશને કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ ના સુધારા દ્વારા ભરવામાં આવી છે. પરંતુ, અત્યાર સુધી, અમેર્ડિંગ એક્ટ અને દાખલ કરાયેલ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓને અમલમાં લાવવામાં આવી નથી. એવું લાગે છે કે આ કાયદાઓને નોટિફાઈ ન કરવા જોઈએ કે કેમ તે વિચારવાનો સમય આવી ગયો છે. [૧૦૪૯-બી-સી]

સિવિલ એપેલેટ જ્યુરિસડિક્શન: વર્ષ ૨૦૦૬ ની સિવિલ અપીલ નં. ૨૫૭૨.

નવી દિલ્હી ખાતે દિલ્હી હાઈકોર્ટના તારીખ ૮.૬.૨૦૦૫ ના રિટ પિટિશન (સી) નં. ૧૦૨૮૪ ઓફ ૨૦૦૫ માં અંતિમ ચુકાદા અને હુકમ પરથી.

અપીલકર્તા તરફથી સી. એ. સુંદરમ, સુશીલ કુમાર જૈન, એ. પી. ધમીજા, એચ. ડી. થાનવી, રામ નિવાસ, સંતાનમ સ્નામિનાથન અને રોહિણી મુસા.

સામાવાળા તરફથી નીરજ શર્મા, વી. શેષગિરી, રૂપાલી સિંહ, રાહુલ પ્રસન્ના દવે, સુરુચિ અગ્રવાલ અને એ. યુશ્યકુમાર.

કોર્ટનો ચુકાદો ન્યાયમૂર્તિ એસ. બી. સિંહ દ્વારા આપવામાં આવેલ.

પરિચય:

વર્ષ ૨૦૦૫ ની રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં. ૧૦૨૮૪ માં દિલ્લી હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા તારીખ ૦૮.૦૬.૨૦૦૫ ના ચુકાદા અને હુકમમાંથી ઉદ્ભવતી આ અપીલમાં સામેલ મુખ્ય પ્રશ્ન એ વિવાદની આસપાસ ફરે છે કે શું આબિટ્રિશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ (ટૂંકમાં, '૧૯૯૬ નો એક્ટ') ની જોગવાઈઓ સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (ટૂંકમાં, 'એસ.આઈ.સી.એ.') ની જોગવાઈઓ પર વર્ચસ્વ ધરાવશે.

પૃષ્ઠભૂમિની હકીકતો:

અપીલકર્તા દ્વારા સામાવાળા કંપનીને ઇન્ટર કોર્પોરેટ ડિપોઝિટ (ICD) દ્વારા રૂ. ૫,૦૦,૦૦,૦૦૦ (રૂપિયા પાંચ કરોડ) ની રકમ એડવાન્સ આપવામાં આવી હતી. તેણે તેની ચુકવણીમાં ડિફોલ્ટ કર્યું. કરારમાં આબિટ્રિશન ખંડ હતો જેનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો. વિજ્ઞાન આબિટ્રિટરે રૂ. ૬,૭૨,૬૩,૦૧૫ ની

રકમ માટે અપીલકર્તાની તરફેણમાં લગભગ ૦૬.૦૫.૨૦૦૪ ના રોજ એવોર્ડ કર્યો હતો, જેમાં નિર્દેશ આપવામાં આવ્યો હતો કે:

"તેથી, હું સંજોગોમાં, નીચેનો એવોર્ડ કરું છું:

(૧) દાવેદાર સામાવાળાઓ પાસેથી મેળવવા માટે હકદાર છે અને સામાવાળાઓ સંયુક્ત રીતે અને અલગ અલગ રીતે રેફરન્સની તારીખ સુધી રૂ. ૬,૭૨,૬૩,૦૧૫ ચૂકવવા માટે જવાબદાર છે;

(૨) દાવેદાર રેફરન્સની તારીખથી એટલે કે ૧૫.૪.૨૦૦૨ થી એવોર્ડની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૨૧% ના કરારના દરે અને ત્યારબાદ એટલે કે એવોર્ડની તારીખથી ચુકવણીની તારીખ સુધી વાર્ષિક ૧૮% સાદા વ્યાજ સાથે વ્યાજ મેળવવા માટે પણ હકદાર રહેશે. જોકે, જો એવોર્ડની તારીખથી ત્રણ મહિનાની અંદર પૂરેપૂરી રકમ ચૂકવવામાં આવે છે, તો એવોર્ડની તારીખથી ચુકવણીની તારીખ સુધી વ્યાજનો દર ઘટીને વાર્ષિક ૧૨% થઈ જશે.

(૩) દાવેદાર આનિટ્રેશનના ખર્ચ માટે પણ હકદાર રહેશે જે રૂ. ૨,૦૦,૦૦૦/- નક્કી કરવામાં આવ્યા છે.

કાર્યવાહી દરમિયાન મેં સામાવાળા નં. ૧ ને તેમની સ્થાવર તેમજ જંગમ અસ્કયામતો ટ્રાન્સફર કરવાથી અથવા અન્યને આપવાથી રોકતા બે

વચગાળાના હુકમો પસાર કર્યા હતા. તે બંને હુકમો આ એવોર્ડ હેઠળ આપવામાં આવેલી રકમની સંપૂર્ણ ચુકવણી થાય ત્યાં સુધી ચાલુ રહેશે."

અપીલકર્તાએ સામાવાળા કંપનીને ફડચામાં લઈ જવા માટે અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક અરજી પણ દાખલ કરી હતી. ઉક્ત અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી અને ૧૨.૦૩.૨૦૦૪ ના રોજ ફડચામાં લઈ જવાનો હુકમ પસાર કરવામાં આવ્યો હતો.

આબિટ્રેટર ઉપરાંત, અલ્હાબાદ હાઈકોર્ટે પણ ૨૦૦૦ ના સી.પી. નં. ૯૨ માં પસાર કરેલા તારીખ ૧૩.૦૮.૨૦૦૧ ના અને ૨૦૦૨ ના સી.પી. નં. ૧ માં તારીખ ૧૩.૦૩.૨૦૦૨ ના હુકમ દ્વારા સામાવાળા કંપનીને કોર્ટની પરવાનગી વિના તેની અસ્કયામતોના વ્યવહાર કરવાથી અથવા કોઈપણ રીતે બોજો ઉભો કરવાથી અટકાવી હતી. એ.એ.આઈ.એફ.આર. સમક્ષની કાર્યવાહીમાં, તે ઓથોરિટીએ સામાવાળા કંપની સામે મનાઈહુકમ પણ પસાર કર્યો હતો. આ દરમિયાન સામાવાળાએ બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઈનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (ટૂંકમાં, 'બોર્ડ') સમક્ષ એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૧૫ હેઠળ રેફરન્સ કર્યો હતો. સામાવાળા દ્વારા હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ સમક્ષ ફડચામાં લઈ જવાના હુકમ સામે અપીલ દાખલ કરવામાં આવી હતી. હાઈકોર્ટે તારીખ ૨૦.૦૫.૨૦૦૪ ના હુકમ દ્વારા ફડચામાં લઈ જવાના ઉક્ત હુકમને રદબાતલ કર્યો હતો અને એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળની ઉક્ત અપીલનો નિકાલ ન થાય ત્યાં

સુધી ફડચામાં લઈ જવાની કાર્યવાહીને સ્થગિત રાખવાનો નિર્દેશ આપ્યો હતો. ઉક્ત હુકમને પાછો ખેંચવાની અરજી ઉક્ત કોર્ટ સમક્ષ પડતર હોવાનું કહેવાય છે.

બોર્ડ સમક્ષ, સામાવાળા દ્વારા એક અરજી દાખલ કરવામાં આવી હતી જે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) સાથે વંચાણે લેતા કલમ ૧૯-એ હેઠળ હોવાનું માનવામાં આવે છે, જેમાં મેસર્સ અંબુજા સિમેન્ટ ઇસ્ટર્ન લિ. માં તેઓ ધરાવતા શેરને મેસર્સ હોલ્સિમ સિમેન્ટ્સ ઇન્ડિયા પ્રા. લિ. દ્વારા મેસર્સ અંબુજા સિમેન્ટ ઇસ્ટર્ન લિ. ના ૫.૯૨% શેર ખરીદવા માટે કરવામાં આવેલી જાહેર ઓફરના અનુસંધાનમાં નિકાલ કરવાની પરવાનગી માટે અરજ કરવામાં આવી હતી. સામાવાળા કંપની પાસે ઉક્ત કંપનીના ૨૩,૧૦,૦૦૦ ઇક્વિટી શેર હતા જે શેર દીઠ રૂ. ૭૦/- ના ભાવે તેની કુલ શેર મૂડીના લગભગ ૧.૦૨% હતા. ઉક્ત અરજીમાં અલ્લાબાદ હાઈકોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા મનાઈહુકમ અંગે ખુલાસો કરવામાં આવ્યો હતો. ઉક્ત અરજી બોર્ડ દ્વારા તારીખ ૦૪.૦૬.૨૦૦૫ ના હુકમ દ્વારા નામંજૂર કરવામાં આવી હતી, એમ ઠરાવીને કે:

"...વિવિધ કોર્ટો/ટ્રિબ્યુનલો તરફથી કંપનીની અસ્કયામતોના વેચાણ સામેના મનાઈહુકમો કલમ ૨૨, ૨૬ અને ૩૨ હેઠળ કલ્પના કરાયેલ વસ્તુઓની યોજનામાં આવતા નથી. હકીકતમાં, કલમ ૨૨-એ પોતે જ બોર્ડને અસ્કયામતોનો નિકાલ ન કરવા અંગે નિર્દેશો આપવાની સત્તા આપે છે. અમે એસીઈએલ ના શેરો માટેની ઓફર અંગેના સંજોગોની કદર કરીએ છીએ પરંતુ વિવિધ કોર્ટો/ટ્રિબ્યુનલો દ્વારા કંપનીને તેની

અસ્કયામતોના નિકાલથી અટકાવતા હુકમો જેમાં એ.એ.આઈ.એફ.આર. ના યથાસ્થિતિ જાળવવાના તારીખ ૧૩.૫.૨૦૦૫ ના હુકમનો સમાવેશ થાય છે તેને ધ્યાનમાં રાખીને, બોર્ડને એમઆરએલ દ્વારા કરવામાં આવેલી અરજ મુજબ શેર વેચવાની દરખાસ્ત સાથે સંમત થવું મુશ્કેલ લાગે છે."

ઉક્ત હુકમની કાયદેસરતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવતા, સામાવાળા દ્વારા દિલ્લી હાઈકોર્ટ સમક્ષ એક રિટ પિટિશન દાખલ કરવામાં આવી હતી, જેને રિટ પિટિશન (સિવિલ) નં. ૧૦૨૮૪ ઓફ ૨૦૦૫ તરીકે ચિહ્નિત કરવામાં આવી હતી. વાદ્યસ્ત ચુકાદાના કારણોસર, હાઈકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે ઉક્ત રિટ પિટિશન મંજૂર કરી હતી.

તે વિવાદિત નથી કે હાઈકોર્ટના ઉક્ત ચુકાદાના અનુસંધાનમાં અથવા તેના સમર્થનમાં, શેર વેચવામાં આવ્યા હતા અને વેચાણની રકમ બોર્ડ પાસે જમા કરવામાં આવી હતી.

રજૂઆતો:

અપીલકર્તા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલ શ્રી સી. એ. સુંદરમે, અન્ય બાબતોની સાથે, રજૂઆત કરી હતી કે એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓનો આશરો લઈ શકાયો ન હોત કારણ કે કોઈ સ્કીમ ઘડવામાં આવી ન હતી અને, આમ, હાઈકોર્ટે અન્ય બાબતોની સાથે સાથે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩)

પર અથવા તેના આધારે વિશ્વાસ રાખીને વાદગ્રસ્ત ચુકાદો પસાર કરવામાં ગંભીર ભૂલ કરી છે.

વકીલે દલીલ કરી હતી કે ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ ઓવરરાઈડિંગ અસર ધરાવતી હોવાથી, બોર્ડ પણ એવોર્ડમાં દખલ કરી શકે નહીં. કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) ની જોગવાઈની તેની પેટા-કલમ (૩) સાથે સરખામણી કરતા, એવી દલીલ કરવામાં આવી હતી કે ૧૯૯૬ ના એક્ટ હેઠળનો એવોર્ડ તેની મર્યાદામાં આવતો નથી, એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે તેની કલમ ૩૬ ની શરતો મુજબ તે હુકમનામું બની જાય છે.

બીજી બાજુ, સામાવાળા વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી નીરજ શર્માએ રજૂઆત કરી હતી કે બોર્ડ ન્યાયિક સત્તાધિકારી ન હોવાથી, ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ લાગુ પડશે નહીં. એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓના વિહંગાવલોકન પર, વકીલે દલીલ કરી હતી કે, બોર્ડ પાસે તપાસના તબક્કે પણ મિલકતના વેચાણનો નિર્દેશ આવતો યોગ્ય હુકમ પસાર કરવા માટે જરૂરી અધિકારક્ષેત્ર હતું. ઉપરોક્ત હેતુ માટે, શ્રી શર્માએ દલીલ કરી હતી કે, એસ.આઈ.સી.એ. એમેન્ડમેન્ટ એક્ટ, ૧૯૯૩ ના ૧૯૯૪ ના એક્ટ ૧૨ દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલી તમામ જોગવાઈઓ, એટલે કે, કલમ ૧૯-એ, કલમ ૨૨-એ અને કલમ ૨૨(૧) જે સુધારેલ છે, તેનું સુમેળભર્યું અર્થઘટન થવું જોઈએ. વકીલે દલીલ કરી હતી કે વચગાળાનો એવોર્ડ અંતિમ એવોર્ડ સાથે ભળી ગયો હોવાથી અને વધુમાં એ હકીકતને ધ્યાનમાં રાખીને કે એવોર્ડ હજુ કોર્ટનું હુકમનામું

બનવાનું બાકી છે, તેના કાયદામાં અમલવારી યોગ્ય બનવાનો પ્રશ્ન ઉભો થતો નથી અને થઈ શકે નહીં.

એસ.આઈ.સી.એ.:

એસ.આઈ.સી.એ. રોજગારનું મહત્તમ રક્ષણ પૂરું પાડવા, નાણાકીય સંસાધનોનો ઇષ્ટતમ ઉપયોગ કરવા, ઉત્પાદનની અસ્કયામતોને બચાવવા, બેંકોની બાકી રકમ વસૂલ કરવા અને સમય માંગી લેતી અને અપૂરતી વર્તમાન મશીનરીને બદલે ઝડપી નિર્ણય માટે કાર્યક્ષમ મશીનરી લાવવા અને ઔદ્યોગિક ઉપક્રમો ધરાવતી બીમાર અને સંભવિત બીમાર કંપનીઓને સમયસર શોધી કાઢવા, નિષ્ણાતોના બોર્ડ દ્વારા પ્રતિબંધાત્મક, સુધારાત્મક, ઉપચારાત્મક અને અન્ય પગલાં કે જે આવી કંપનીઓના સંદર્ભમાં લેવાની જરૂર છે તેનો ઝડપી નિર્ણય અને આ રીતે નક્કી કરાયેલા પગલાંના ઝડપી અમલીકરણ અને તેની સાથે જોડાયેલી અથવા આકસ્મિક બાબતો માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો.

તેમાં વિશેષ જોગવાઈ છે. ઉક્ત એક્ટ ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૩૯ માં નિર્દિષ્ટ સિદ્ધાંતોને સુરક્ષિત કરવા માટે રાજ્યની નીતિને અમલમાં મૂકવા માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો.

'સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપની' ને કલમ ૨(ઓ) માં પરિભાષિત કરવામાં આવી છે જેનો અર્થ થાય છે "એક ઔદ્યોગિક કંપની કે જેણે કોઈપણ નાણાકીય વર્ષના અંતે તેની સમગ્ર નેટવર્થ જેટલું અથવા તેનાથી વધુ નુકસાન એકત્રિત કર્યું હોય."

એસ.આઈ.સી.એ. નો પ્રકરણ III રેફરન્સ, તપાસ અને સ્કીમ માટે જોગવાઈ કરે છે. કલમ ૧૫ કંપનીના ડિરેક્ટર બોર્ડને કંપનીના સંબંધમાં અપનાવવામાં આવનાર પગલાં નક્કી કરવા માટે બોર્ડને રેફરન્સ કરવાની સત્તા આપે છે. બોર્ડ આવી અરજી મળ્યા પછી તેની કલમ ૧૬ હેઠળ આપવામાં આવેલી સત્તાનો ઉપયોગ કરીને બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીના કામકાજની તપાસ કરી શકે છે, તે નક્કી કરવા માટે કે કંપની બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની બની છે કે નહીં. ઉક્ત હેતુ માટે તે ઓપરેટિંગ એજન્સીને તપાસ કરવા અને તેને રિપોર્ટ કરવા માટે કહી શકે છે. બોર્ડ અથવા ઓપરેટિંગ એજન્સી, જે પણ કિસ્સો હોય, તેણે શક્ય તેટલી ઝડપથી તપાસ પૂર્ણ કરવાની રહેશે અને તે શરૂ થયાના સાઈઠ દિવસની અંદર આમ કરવાનો પ્રયાસ કરવાનો રહેશે. બોર્ડ ઉક્ત તપાસ પડતર હોય તે દરમિયાન વિશેષ ડિરેક્ટરોની નિમણૂક કરી શકે છે. કલમ ૧૭ તપાસ પૂર્ણ થયા પછી બોર્ડને યોગ્ય હુકમો કરવાની સત્તા આપે છે જો તે બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની માટે વાજબી સમયમાં તેની નેટવર્થ એકત્રિત ગુકસાન કરતાં વધી જાય તે વ્યવહાર જણાય. બોર્ડ લેખિતમાં હુકમ પણ કરવો પડશે અને તેમાં નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવા નિયંત્રણો અથવા શરતોને આધીન, આવી કંપનીને તેની નેટવર્થ એકત્રિત ગુકસાન કરતાં વધી જાય તે માટે યોગ્ય લાગે તેમ આપશે. જોકે, જો તે એવા નિષ્કર્ષ પર આવે છે કે બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની માટે વાજબી સમયમાં તેની નેટવર્થ એકત્રિત ગુકસાન કરતાં વધી જાય તે વ્યવહાર નથી, તો તે લેખિત હુકમ દ્વારા હુકમમાં નિર્દિષ્ટ કોઈપણ ઓપરેટિંગ એજન્સીને નિર્દેશ આપી શકે છે કે તે,

નિર્દિષ્ટ કરી શકાય તેવી માર્ગદર્શિકાને ધ્યાનમાં રાખીને, આવી કંપનીના સંબંધમાં એક સ્કીમ તૈયાર કરે.

કલમ ૧૮ બોર્ડને એક સ્કીમ તૈયાર કરવા અને મંજૂર કરવાની સત્તા આપે છે જેની શરતો મુજબ ઓપરેટિંગ એજન્સી માટે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીના કોઈપણ ઔદ્યોગિક ઉપક્રમના ભાગ અથવા સંપૂર્ણ વેચાણ અથવા લીઝનો નિર્દેશ આપવા માટેની સ્કીમ તૈયાર કરવાની પરવાનગી છે. કલમ ૧૯ નાણાકીય સહાય આપીને પુનર્વસન માટે જોગવાઈ કરે છે જ્યાં સ્કીમ કોઈપણ બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીના સંદર્ભમાં પ્રતિબંધાત્મક, સુધારાત્મક, ઉપચારાત્મક અને અન્ય પગલાં સાથે સંબંધિત હોય.

એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૧૯-એ નીચે મુજબ છે:

"૧૯-એ. તપાસ દરમિયાન કામગીરી ચાલુ રાખવા વગેરે માટેની વ્યવસ્થા.-

(૧) કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પૂર્ણ થાય તે પહેલાં કોઈપણ સમયે, બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની અથવા કેન્દ્ર સરકાર અથવા રિઝર્વ બેંક અથવા રાજ્ય સરકાર અથવા જાહેર નાણાકીય સંસ્થા અથવા રાજ્ય સ્તરીય સંસ્થા અથવા અનુસૂચિત બેંક અથવા અન્ય કોઈપણ સંસ્થા, બેંક અથવા સત્તાધિકારી જે બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીને લોન અથવા એડવાન્સ અથવા ગેરંટી અથવા રાહત અથવા છૂટછાટ દ્વારા કોઈપણ નાણાકીય સહાય

પ્રદાન કરી રહ્યા હોય અથવા પ્રદાન કરવાનો ઇરાદો ધરાવતા હોય તેઓ બોર્ડને અરજી કરી શકે છે-

(એ) બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીની કામગીરી ચાલુ રાખવા માટેની વ્યવસ્થા સાથે સંમત થતા; અથવા

(બી) બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીના નાણાકીય પુનર્નિર્માણ માટેની સ્કીમ સૂચવતા.

(ર) ***

*** **"

કલમ ૨૦ બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીને ફરિયામાં લઈ જવા માટે જોગવાઈ કરે છે; જેની પેટા-કલમ (જ) નીચે મુજબ છે:

"(જ) પેટા-કલમ (ર) અથવા પેટા-કલમ (૩) માં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, બોર્ડ બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીની અસ્કયામતોનું તેને યોગ્ય લાગે તે રીતે વેચાણ કરાવી શકશે અને વેચાણની રકમ કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૧) ની કલમ ૫૨૯-એ અને અન્ય જોગવાઈઓ અનુસાર વહેંચણી માટેના હુકમો માટે હાઈકોર્ટને મોકલી શકશે".

કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમો (૧) અને (૩) જે આપણા હેતુ માટે સુસંગત છે તે નીચે મુજબ છે:

"૨૨. કાનૂની કાર્યવાહીઓ, કરારો વગેરેનું સસ્પેન્શન- (૧) જ્યાં ઔદ્યોગિક કંપનીના સંબંધમાં, કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પડતર હોય અથવા કલમ ૧૭ હેઠળ સંદર્ભિત કોઈપણ સ્કીમ તૈયાર કરવામાં આવી રહી હોય અથવા વિચારણા હેઠળ હોય અથવા મંજૂર કરાયેલ સ્કીમ અમલીકરણ હેઠળ હોય અથવા જ્યાં ઔદ્યોગિક કંપનીને લગતી કલમ ૨૫ હેઠળ અપીલ પડતર હોય, ત્યારે, કંપનીઝ એક્ટ, ૧૯૫૬ (૧૯૫૬ નો ૧) અથવા અન્ય કોઈ કાયદામાં અથવા ઔદ્યોગિક કંપનીના મેમોરેન્ડમ અને આર્ટિકલ્સ ઓફ એસોસિએશનમાં અથવા ઉક્ત એક્ટ અથવા અન્ય કાયદા હેઠળ અસર ધરાવતા અન્ય કોઈ દસ્તાવેજમાં કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોવા છતાં, ઔદ્યોગિક કંપનીને ફડચામાં લઈ જવા માટે અથવા ઔદ્યોગિક કંપનીની કોઈપણ મિલકત સામે જપ્તીના અમલીકરણ અથવા તેના જેવી કાર્યવાહી અથવા તેના સંબંધમાં રિસીવરની નિમણૂક માટેની કોઈ કાર્યવાહી ચાલુ રહેશે નહીં અને ઔદ્યોગિક કંપની સામે નાણાંની વસૂલાત માટે અથવા કોઈપણ સુરક્ષાના અમલીકરણ માટે અથવા ઔદ્યોગિક કંપનીને આપવામાં આવેલી કોઈપણ લોન અથવા એડવાન્સના સંબંધમાં કોઈપણ ગેરંટી માટે કોઈ દાવો દાખલ કરી શકાશે નહીં અથવા આગળ વધારી શકાશે નહીં, સિવાય કે બોર્ડ અથવા, જે પણ કિસ્સો હોય, અપીલ સત્તાધિકારીની સંમતિ સાથે."

XXX

XXX XXX

(૩) જ્યાં કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પડતર હોય અથવા કલમ ૧૭ માં સંદર્ભિત કોઈપણ સ્કીમ તૈયાર કરવામાં આવી રહી હોય અથવા કલમ ૧૮ હેઠળ કોઈપણ સ્કીમ વિચારણા હેઠળ હોય તે સમયગાળા દરમિયાન અથવા જ્યાં કોઈપણ આવી સ્કીમ તે હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવી હોય, સ્કીમના યોગ્ય અમલીકરણ માટે, બોર્ડ સંબંધિત બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીના સંબંધમાં હુકમ દ્વારા જાહેર કરી શકશે કે અમલમાં રહેલા તમામ અથવા કોઈપણ કરારો, મિલકતની ખાતરીઓ, સમજૂતીઓ, પતાવટ, એવોર્ડ્સ, સ્ટેનિંગ ઓર્ડર અથવા અન્ય દસ્તાવેજોની કામગીરી, જેમાં આવી બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની પક્ષકાર હોય અથવા જે આવા હુકમની તારીખથી તરત પહેલાં આવી બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીને લાગુ પડતા હોય, તે સ્થગિત રહેશે અથવા ઉક્ત તારીખ પહેલાં તે હેઠળ ઉદ્ભવતા અથવા મળતા તમામ અથવા કોઈપણ અધિકારો, વિશેષાધિકારો, જવાબદારીઓ અને ફરજો, સ્થગિત રહેશે અથવા બોર્ડ દ્વારા નિર્દિષ્ટ કરવામાં આવે તેવા દત્તક ગ્રહણ અને તે રીતે અમલવારી યોગ્ય રહેશે.

પરંતુ આવી જાહેરાત બે વર્ષથી વધુ સમય માટે કરવામાં આવશે નહીં જેને એક સમયે એક વર્ષ માટે લંબાવી શકાશે, જેથી, કુલ સમયગાળો એકંદરે સાત વર્ષથી વધુ ન હોય."

કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (પ) ફરજિયાત કરે છે કે કોઈપણ અધિકાર, વિશેષાધિકાર, જવાબદારી અથવા ફરજના અમલીકરણ માટે સમયમર્યાદાની

ગણતરી કરવામાં, જે સમયગાળા દરમિયાન તે અથવા તેના અમલીકરણ માટેનો ઈલાજ ઉક્ત કલમ હેઠળ સ્થગિત રહે છે તેને બાકાત રાખવામાં આવશે.

કલમ ૨૨-એ નીચે મુજબ છે:

"૨૨-એ. અસ્કયામતોનો નિકાલ ન કરવા અંગેના નિર્દેશો.- જો બોર્ડનો એવો અભિપ્રાય હોય કે બીમાર ઔદ્યોગિક કંપની અથવા લેણદારો અથવા શેરધારકોના હિતમાં અથવા જાહેર હિતમાં કોઈ નિર્દેશ જરૂરી છે, તો તે લેખિત હુકમ દ્વારા બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીને નિર્દેશ આપી શકે છે કે તે બોર્ડની સંમતિ સિવાય તેની કોઈપણ અસ્કયામતોનો નિકાલ ન કરે

(એ) કલમ ૧૮ હેઠળ સ્કીમની તૈયારી અથવા વિચારણાના સમયગાળા દરમિયાન; અને

(બી) કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ કંપનીને ફડચામાં લઈ જવા માટે બોર્ડ દ્વારા અભિપ્રાય નોંધવાના સમયગાળાની શરૂઆતથી લઈને સંબંધિત હાઈકોર્ટ સમક્ષ ફડચામાં લઈ જવા સંબંધિત કાર્યવાહી શરૂ થવા સુધી."

કલમ ૩૨ નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમ માટે જોગવાઈ કરે છે.

બોર્ડે તેની નિયમ બનાવવાની સત્તાનો ઉપયોગ કરીને નિયમો બનાવ્યા છે, જે 'બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન રેગ્યુલેશન્સ,

૧૯૮૭' તરીકે ઓળખાય છે. તેના પ્રકરણ IV થી પ્રકરણ VIII બોર્ડ દ્વારા તપાસ દરમિયાન અથવા ત્યારબાદ લેવાના વિવિધ પગલાં માટે જોગવાઈ કરે છે.

૧૯૯૬ નો એક્ટ:

૧૯૯૬ નો એક્ટ સ્થાનિક, આંતરરાષ્ટ્રીય અને વાણિજ્યિક આર્બિટ્રેશન અને આર્બિટ્રલ એવોર્ડના અમલીકરણ સંબંધિત કાયદાને એકીકૃત કરવા અને સુધારવા માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો.

૧૯૯૬ નો એક્ટ ચાર ભાગોમાં છે. ભાગ I સ્થાનિક આર્બિટ્રેશન સંબંધિત બાબત માટે જોગવાઈ કરે છે; જ્યારે ભાગ II ચોક્કસ વિદેશી એવોર્ડના અમલીકરણનો સંદર્ભ આપે છે. ભાગ III સમાધાન માટે જોગવાઈ કરે છે; જ્યારે ભાગ IV પૂરક જોગવાઈઓ પૂરી પાડે છે. અમે એક્ટના ભાગ I માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ સાથે સંબંધિત છીએ. પ્રકરણ I, જે અર્થઘટન કલમથી શરૂ થાય છે, તે સામાન્ય જોગવાઈઓ પૂરી પાડે છે. કલમ ૨(સી) "આર્બિટ્રેશન એવોર્ડ" ને વ્યાખ્યાયિત કરે છે જેમાં વચગાળાના એવોર્ડનો સમાવેશ થાય છે. કલમ ૫ ભાગ I દ્વારા સંચાલિત બાબતોમાં નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમ માટે જોગવાઈ કરે છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે કોઈ ન્યાયિક સત્તાધિકારી તેમાં જોગવાઈ કરવામાં આવી હોય તે સિવાય દખલ કરશે નહીં. કલમ ૧૬ આર્બિટ્રલ ટ્રિબ્યુનલને તેના પોતાના અધિકારક્ષેત્ર પર શાસન કરવાની સત્તા પૂરી પાડે છે.

પ્રકરણ VII આર્બિટ્રલ એવોર્ડ સામે ઉપલબ્ધ ઉપાયો પૂરા પાડે છે. એક્ટની કલમ ૩૪ જોગવાઈ કરે છે કે તે હેઠળની પેટા-કલમ (૨) અથવા પેટા-કલમ (૩) ની શરતો મુજબ તેને રદબાતલ કરવા માટે અરજી દ્વારા આર્બિટ્રલ એવોર્ડ સામે કોર્ટનો સંપર્ક કરી શકાય છે. કલમ ૩૬ નીચેની શરતોમાં એવોર્ડના અમલીકરણ માટે જોગવાઈ કરે છે:

"૩૬. અમલીકરણ. જ્યાં કલમ ૩૪ હેઠળ આર્બિટ્રલ એવોર્ડને રદબાતલ કરવાની અરજી કરવાનો સમય પૂરો થઈ ગયો હોય, અથવા આવી અરજી કરવામાં આવી હોય, તો તે નામંજૂર કરવામાં આવી હોય, તો એવોર્ડ સિવિલ પ્રોસિજર કોડ, ૧૯૦૮ (૧૯૦૮ નો ૫) હેઠળ એવી જ રીતે અમલમાં મૂકવામાં આવશે જાણે કે તે કોર્ટનું હુકમનામું હોય."

મેકડર્મોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. વિ. બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ. (૨૦૦૬) ૬ સ્કેલ ૨૨૦ માં, આ કોર્ટે ૧૯૪૦ ના એક્ટની સરખામણીમાં ૧૯૯૬ ના એક્ટમાં કરાયેલા ફેરફારોની નોંધ લેતા અવલોકન કર્યું:

"૧૯૯૬ નો એક્ટ ૧૯૪૦ ના એક્ટથી મૂળભૂત રીતે અલગ પડે છે. તેણે આધુનિક કાયદાના સંબંધિત નિયમોને સમાવિષ્ટ કર્યા છે પરંતુ તેમાં તેની તમામ જોગવાઈઓ શામેલ નથી. ૧૯૯૬ નો એક્ટ, જોકે, ઇંગ્લિશ આર્બિટ્રેશન એક્ટ જેટલો વ્યાપક નથી.

૧૯૯૬ નો એક્ટ અમલમાં આવતા પહેલાં સ્થાનિક એવોર્ડ અને વિદેશી એવોર્ડના સંદર્ભમાં વિવિધ કાયદાઓ અસ્તિત્વમાં હતા, એટલે કે, ૧૯૪૦ નો એક્ટ, આર્બિટ્રેશન (પ્રોટોકોલ એન્ડ કન્વેન્શન) એક્ટ, ૧૯૩૭ અને ફોરેન એવોર્ડ્સ (રેકગ્નિશન એન્ડ એન્ફોર્સમેન્ટ) એક્ટ, ૧૯૬૧. ઉપરોક્ત તમામ કાયદાઓ ૧૯૯૬ ના એક્ટ દ્વારા રદ કરવામાં આવ્યા છે અને બે અલગ અલગ ભાગોમાં જોગવાઈઓ કરે છે, એટલે કે, અનુક્રમે સ્થાનિક એવોર્ડ અને વિદેશી એવોર્ડ સંબંધિત બાબતો."

૧૯૯૬ નો એક્ટ પોતાની મેળે એક સંપૂર્ણ સંહિતા છે. તે આર્બિટ્રેલ એવોર્ડને અમલવારી યોગ્ય બનાવવા માટેની મશીનરી નક્કી કરે છે. ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૩૬ ની શરતો મુજબ, એવોર્ડ અમલવારી યોગ્ય બને છે જાણે કે તે કોઈ હુકમનામું હોય; જ્યાં કલમ ૩૪ હેઠળ તેને રદબાતલ કરવા માટે અરજી કરવાનો સમય પૂરો થઈ ગયો હોય, અથવા આવી અરજી કરવામાં આવી હોય, તો તે નામંજૂર કરવામાં આવી હોય.

વૈધાનિક જોગવાઈઓનું વિશ્લેષણ:

તે વિવાદિત નથી કે બોર્ડ સમક્ષ તપાસ પડતર હોય તે દરમિયાન, સામાવાળા તેના શેર વેચી શકતા હતા. જોકે, તેની સામે પસાર કરાયેલા મનાઈહુકમને કારણે તે તેમ કરી શકી ન હતી. તેથી, પ્રશ્ન એ છે કે શું બોર્ડ દ્વારા તેમ કરવાનો ઇનકાર કરવા છતાં હાઈકોર્ટ માટે શેરના વેચાણનો નિર્દેશ આપવો સ્વીકાર્ય હતો. બોર્ડ વૈધાનિક કાર્યો કરે છે. તે એક અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે.

તે સિવિલ પ્રોસિજર કોડ હેઠળ વિવિધ સત્તાઓનો ઉપયોગ કરે છે. ૧૯૯૬ ના એક્ટના હેતુ માટે તે એક ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે.

વચગાળાનો હુકમ પસાર કરવાની સત્તા, જોકે, અને તે પણ અસ્કયામતોના નિકાલનો નિર્દેશ આપતી, કાયદાની યોજનામાં જ શોધી કાઢવી જોઈએ. જોકે મર્યાદિત અધિકારક્ષેત્ર ધરાવતી કોર્ટો પાસે પણ જરૂરી ગર્ભિત આકસ્મિક સત્તા હોઈ શકે છે જેથી તે તેની સમક્ષ કાર્યવાહી પડતર હોય તે દરમિયાન મિલકતની જાળવણીનો નિર્દેશ આપી શકે, તે શંકાસ્પદ છે કે શું આવી આકસ્મિક સત્તાનો ઉપયોગ કંપનીની અસ્કયામતોના વેચાણ માટે થઈ શકે છે.

જ્યારે બોર્ડ સમક્ષ રેફરન્સ કરવામાં આવે છે, ત્યારે અમુક પરિણામો આવે છે, કંપનીને ફડચામાં લઈ જવાની અથવા કંપનીની મિલકત સામે જમીના અમલીકરણ અથવા તેના જેવી કાર્યવાહી અથવા રિસીવરની નિમણૂક માટેની કાર્યવાહી ચાલુ રહેશે નહીં. નાણાંની વસૂલાત માટે અથવા કોઈપણ સુરક્ષા અથવા કોઈપણ ગેરંટીના અમલીકરણ માટે પણ કોઈ દાવો દાખલ કરી શકાશે નહીં અથવા આગળ વધારી શકાશે નહીં, સિવાય કે બોર્ડ અથવા અપીલ સત્તાધિકારીની સંમતિ સાથે.

કલમ ૨૨-એ, જોકે, બોર્ડને કેટલાક શરતી હુકમો પસાર કરવાની પરવાનગી આપે છે. રેફરન્સ મળ્યા પછી, બોર્ડ પાસે તપાસ કરવા સિવાય બીજો કોઈ વિકલ્પ હોતો નથી, અલબત્ત, તે માટે રેફરન્સની ચકાસણી કર્યા પછી, તેને રજીસ્ટર કરવાનો હોય છે. બોર્ડ દ્વારા તપાસનું આવશ્યક પાત્ર એક્ટની યોજનામાં

નિહિત છે. તે માટેનો કાયદાકીય ઈરાદો સ્પષ્ટ અને સુસ્પષ્ટ છે. રેફરન્સની નોંધણીથી ઉદ્ભવતા પરિણામોનો આવશ્યક અર્થ તપાસની શરૂઆત થશે જેમાં તથ્યો, કારણો અને તેની અસરોની તપાસનો સમાવેશ થશે. એસ.આઈ.સી.એ. માં સુધારો કરતા ૧૯૯૪ ના એક્ટ નં. ૧૨ એ સુધારાઓના મુખ્ય લક્ષણો નીચે મુજબ સ્પષ્ટ કર્યા છે:

"(એ) અધિકારક્ષેત્રના સુધારાઓ જે એક્ટની મર્યાદામાં આવતી કંપનીઓની શ્રેણીને ફરીથી વ્યાખ્યાયિત કરે છે, અને બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીઓના પુનરુત્થાન, પુનર્વસન અથવા ફડચામાં લઈ જવા માટે ઉપલબ્ધ વિકલ્પો;

(બી) બોર્ડની અસરકારકતા વધારવા માટેના સુધારાઓ;

(સી) સુધારાઓ જે સ્પષ્ટીકરણાત્મક પ્રકૃતિની કેટલીક જોગવાઈઓને ફરીથી વ્યાખ્યાયિત કરીને કેટલીક અસ્પષ્ટતાઓને દૂર કરવા અને એક્ટની આંતરિક સુસંગતતાને મજબૂત કરવા માંગે છે."

વર્ષ ૧૯૯૪ માં દાખલ કરાયેલ એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૧૯-એ, જોકે તેને સ્પષ્ટીકરણાત્મક પ્રકૃતિની માનવામાં આવી શકે છે, પરંતુ તે હેઠળ કલ્પના કરાયેલ હુકમ પસાર કરવા માટે એક વિશેષ સત્તા પ્રદાન કરે છે. કલમ ૧૯-એ તપાસના તબક્કે બોર્ડને અસ્કયામતોના વેચાણનો નિર્દેશ આપવાની સત્તા આપતી નથી. કલમ ૨૨(૧) અને ૨૨(૩) ફરીથી, જોકે, ત્યાં લાગુ પડશે જ્યાં

કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પડતર હોય. જ્યારે કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) હેઠળ બોર્ડ દ્વારા કોઈ ચોક્કસ હુકમ પસાર કરવાની જરૂર નથી; તેની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ દર્શાવેલ બાબતોના સંદર્ભમાં તે જરૂરી છે.

જોકે ઉપરોક્ત હેતુ માટે, તે હિતાવહ ન હોઈ શકે કે આવો હુકમ માત્ર સ્કીમની શરતોમાં જ પસાર કરવામાં આવે, જેવી શ્રી સુંદરમ દ્વારા રજૂઆત કરવામાં આવી હતી, પરંતુ તે સાચું છે કે તેના સંબંધમાં બોર્ડ તરફથી મગજનો ઉપયોગ જરૂરી છે.

વિદ્વાન પરિષ્ઠ વકીલની એ રજૂઆત સ્વીકારવી મુશ્કેલ છે કે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) માત્ર કરારની જવાબદારીઓ સાથે જ કામ કરે છે. "એવોર્ડ, સ્ટેનિંગ ઓર્ડર અથવા અન્ય દસ્તાવેજ" શબ્દપ્રયોગ અમારા માનવા મુજબ માત્ર કરારની જવાબદારીઓનો જ ઉલ્લેખ કરતો નથી જે કંપની પર બંધનકર્તા હોય, પરંતુ તે હેઠળની જવાબદારીઓનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે.

શબ્દપ્રયોગ "એવોર્ડ" એક અલગ અર્થ ધરાવે છે. તે ન્યાયિક અથવા અર્ધ ન્યાયિક સત્તાધિકારીના બંધનકર્તા નિર્ણયની કલ્પના કરે છે. તે આર્બિટ્રલ એવોર્ડ હોઈ શકે છે. તે ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૧૦-એ હેઠળનો એવોર્ડ પણ હોઈ શકે છે, અથવા લેબર કોર્ટ અથવા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કરવામાં આવેલ એક હોઈ શકે છે. અર્ધ ન્યાયિક અથવા ન્યાયિક સત્તાધિકારીનો એવોર્ડ કંપની પર બંધનકર્તા નિર્ણય પૂરો પાડી શકે છે.

"એવોર્ડ" શબ્દના અર્થને અમારા મતે કરારની જવાબદારી પૂરતો મર્યાદિત કરી શકાય નહીં કારણ કે તેના સ્વભાવથી જ ત્રીજા પક્ષકારનો હસ્તક્ષેપ, જ્યાં કંપની એક પક્ષકાર હોય તેવા પક્ષકારો વચ્ચેના વિવાદોના નિરાકરણ માટે, કલ્પના કરવામાં આવેલ છે. પક્ષકારો દ્વારા અને તેમની વચ્ચે કરવામાં આવેલી 'પતાવટ' પણ બંધનકર્તા રહેશે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટ, ૧૯૪૭ ની કલમ ૧૮ ની જોગવાઈઓની શરતો મુજબ.

શ્રી સુંદરમની રજૂઆત કે કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) માત્ર એવા કિસ્સામાં જ આકર્ષિત થશે જ્યાં કોઈ સ્કીમ બનાવવામાં આવી હોય, અમારા મતે, ઊંડી ચકાસણીમાં ટકી શકતી નથી. કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) ચાર અલગ અલગ પરિસ્થિતિઓની કલ્પના કરે છે: (૧) જ્યાં કલમ ૧૬ હેઠળ તપાસ પડતર હોય; અથવા (૨) જ્યાં કલમ ૧૭ માં સંદર્ભિત કોઈપણ સ્કીમ તૈયાર કરવામાં આવી રહી હોય; અથવા (૩) કલમ ૧૮ હેઠળ કોઈપણ સ્કીમની વિચારણાના સમયગાળા દરમિયાન; અથવા (૪) જ્યાં કોઈપણ આવી સ્કીમ તે હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવી હોય.

"સ્કીમના યોગ્ય અમલીકરણ માટે" શબ્દપ્રયોગ માત્ર તે સ્કીમનો સંદર્ભ આપશે જે કલમ ૧૮ હેઠળ મંજૂર કરવામાં આવી છે અને તેના પહેલાના કોઈપણ તબક્કાનો નહીં. જો શ્રી સુંદરમની રજૂઆત સ્વીકારવામાં આવે, તો કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) માં સમાવિષ્ટ અન્ય જોગવાઈઓને અમલમાં મૂકી શકાશે નહીં, જેના પરિણામે તે નિરર્થક બની જશે.

જોકે, જે બાબતોને સ્થગિત કરવાનો નિર્દેશ આપી શકાય છે તે એવી બાબતો હતી જે આવા હુકમની તારીખથી તરત પહેલાં અસ્તિત્વમાં હતી.

"સમજૂતી, પતાવટ સ્ટેનિંગ ઓર્ડર અથવા અન્ય દસ્તાવેજો" શબ્દોનું અર્થઘટન કરવા માટે ઈજ્યુસડેમ જેનેરિસનો નિયમ પણ વર્તમાન કેસમાં લાગુ પડતો નથી.

૧૯૯૬ ના એક્ટ હેઠળનો એવોર્ડ નિર્વિવાદપણે આબિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦ હેઠળ કરવામાં આવેલા એવોર્ડની સરખામણીમાં અલગ સ્થાન ધરાવે છે. જ્યારે ૧૯૪૦ ના એક્ટ હેઠળ, એક એવોર્ડને તેને અમલવારી યોગ્ય બનાવવા માટે કોર્ટનો નિયમ બનાવવો જરૂરી હતો; ૧૯૯૬ નો એક્ટ, જોકે, કાનૂની કાલ્પનિકતા ઉભી કરે છે. જ્યારે એવોર્ડ કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેની કાયદેસરતા પર પ્રશ્ન ઉઠાવતી કલમ ૩૪ હેઠળ અરજી દાખલ કરવી જરૂરી છે. એકવાર આવી અરજી દાખલ થઈ ગયા પછી, તે અર્થમાં સ્થગિત રહે છે કે તે અમલવારી યોગ્ય રહેશે નહીં. એવોર્ડને પડકારવા માટે કલમ ૩૪ માં નિર્દિષ્ટ સમયગાળો પૂરો થવા પર અથવા જ્યારે આવો વાંધો નામંજૂર કરવામાં આવે છે, ત્યારે જ તે અમલવારી યોગ્ય બનશે. કલમ ૩૬ માત્ર એ સ્પષ્ટ કરે છે કે આવા એવોર્ડને કેવી રીતે અમલમાં મૂકી શકાય છે અને તે દર્શાવે છે કે તેને એવી રીતે અમલમાં મૂકી શકાય છે જાણે કે તે કોઈ હુકમનામું હોય.

તેથી, કલમ ૩૬ હેઠળ બનાવવામાં આવેલી કાનૂની કાલ્પનિકતાનો મર્યાદિત ઉપયોગ છે. આમ, એક એવોર્ડને કોર્ટના હસ્તક્ષેપ વિના પણ હુકમનામું ગણવામાં આવશે માત્ર તેના અમલીકરણના હેતુ માટે.

આમ, જો કોઈ પ્રસંગ ઉભો થાય તો એવોર્ડની કામગીરી સ્થગિત કરવા માટે બોર્ડ દ્વારા હુકમ પસાર કરી શકાય છે.

ઋષભ એગ્રો ઇન્ડસ્ટ્રીઝ લિ. વિ. પી.એન.બી. કેપિટલ સર્વિસીસ લિ., [૨૦૦૦] ૫ એસ.સી.સી. ૫૧૪ માં, એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે કલમમાં વપરાયેલ 'માનવું' શબ્દનો અર્થ થાય છે, "ધારેલ", "વિચારેલ", "અર્થઘટન કરેલ", "માનેલ", "તરીકે લેવાયેલ" અથવા "ગૃહીત કરેલ".

જોકે, પ્રશ્ન પર વધુમાં ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ ના પ્રકાશમાં વિચારણા કરવી પડશે, જે તેમાં આવતા "ન્યાયિક સત્તાધિકારી" શબ્દોના અર્થ પર નિર્ભર રહેશે.

જોકે, કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) ત્યારે જ આકર્ષિત થશે જ્યારે એવોર્ડ હુકમનામું બને છે અને, આમ, કાયદાની કોર્ટમાં અમલવારી યોગ્ય બને છે, જોકે તે માટે કાર્યવાહી શરૂ કરવામાં આવી હોય તે કિસ્સામાં. આ કેસમાં, એવોર્ડ સામે વાંધો દાખલ કરવામાં આવ્યો છે. તેથી, તે હજી હુકમનામું બનવાનું બાકી છે.

કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરતી વખતે, બોર્ડ ઉપરી કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમની અવગણના કરી શકે નહીં. તે ન્યાયિક શિસ્તના સિદ્ધાંતથી બંધાયેલ હોઈ શકે છે.

કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) પોતે જ નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમ માટે જોગવાઈ કરે છે. તે માત્ર કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓ અથવા ઔદ્યોગિક કંપનીના મેમોરેન્ડમ અથવા આર્ટિકલ્સ ઓફ એસોસિએશન અથવા ઉક્ત એક્ટ હેઠળ અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈ દસ્તાવેજનો જ ઉલ્લેખ કરતી નથી, પરંતુ અન્ય કાયદાઓનો પણ ઉલ્લેખ કરે છે.

વધુમાં એસ.આઈ.સી.એ. મોટા જાહેર હિતને અમલમાં મૂકવા માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો જેથી ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૩૯ માં નિર્દિષ્ટ સિદ્ધાંતો સુરક્ષિત કરી શકાય. કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) નું અર્થઘટન ઉપરોક્ત સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં રાખીને થવું જોઈએ. તે કોર્ટને કોઈપણ કોર્ટ કાર્યવાહી સાંભળવાથી અને/અથવા આગળ વધારવાથી રોકવાનો પ્રયાસ કરે છે જો તે તેની સમક્ષ હોય.

કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) માં સમાવિષ્ટ જોગવાઈઓ, જોકે, સ્પષ્ટ અને સુસ્પષ્ટ જણાય છે. કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩), બીજી બાજુ, કાર્યવાહીના આપમેળે સસ્પેન્શન વિશે વાત કરતી નથી અથવા કોઈપણ અરજી સાંભળવામાં કોર્ટના અધિકારક્ષેત્રને પ્રતિબંધિત કરતી નથી. આ જોગવાઈ બોર્ડને જાહેરાત કરવાની સત્તા આપે છે જેની શરતો મુજબ, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, પતાવટ

અથવા એવોર્ડની કામગીરી, માત્ર ત્યાં જ નહીં જ્યાં ઔદ્યોગિક કંપની પક્ષકાર હોય, પરંતુ ત્યાં પણ જ્યાં તે તેને લાગુ પડતી હોય, તે સ્થગિત રહેશે. તે માત્ર મિલકતની ખાતરીઓ, સમજૂતી, પતાવટ, એવોર્ડ, સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર વગેરેના કોઈપણ કરારની કામગીરીને જ નહીં, પરંતુ તે હેઠળ ઉદ્ભવતા અથવા મળતા અધિકારો, વિશેષાધિકારો, જવાબદારીઓ અને ફરજોને પણ સ્થગિત કરવાની કલ્પના કરે છે. આવી જાહેરાતનું પરિણામ શોધવા દૂર જવાની જરૂર નથી. આવી જાહેરાત, જોકે, કરાર અથવા એવોર્ડ વગેરેના સસ્પેન્શન અથવા કામગીરી માટે અધિકારો, વિશેષાધિકારો, જવાબદારીઓ અને ફરજો અથવા તે હેઠળ ઉદ્ભવતા અથવા મળતા તમામ અથવા કોઈપણ અધિકારો, વિશેષાધિકારો, જવાબદારીઓ અને ફરજો માટે ખાસ કરીને કરવાની રહેશે. બોર્ડ તે હેઠળ આપવામાં આવેલી જોગવાઈઓ મુજબ, કોઈપણ જાહેરાતો કરવાનું પસંદ કરી શકે છે. જોકે, આવા સસ્પેન્શન માટેનો સમયગાળો તેની સાથે જોડાયેલી પ્રોવિઝો દ્વારા નિયંત્રિત થાય છે.

આમ, એક તરફ કાર્યવાહીને સ્થગિત કરવા અને બીજી તરફ તેની શરૂઆત અને/અથવા ચાલુ રાખવા અંગે વિધાનસભા દ્વારા વૈધાનિક ભેદ પાડવામાં આવ્યો છે. જ્યારે પહેલાના કિસ્સામાં વૈધાનિક અસર આપમેળે થશે, ત્યારે પછીના કિસ્સામાં કોર્ટે દરેક કેસની હકીકતો અને સંજોગોને ધ્યાનમાં રાખીને પોતાનું મગજ લાગુ કરવું જરૂરી છે. જ્યારે બોર્ડ દ્વારા કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ તેના અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરીને પક્ષકારોને કાર્યવાહી ચાલુ ન

રાખવાનો નિર્દેશ આપતો હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, ત્યારે તેના દ્વારા એવોર્ડ અથવા હુકમનામું રદબાતલ થતું નથી. તેને માત્ર સ્થગિત રાખવામાં આવે છે જેથી બોર્ડ અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, કોર્પોરેટ ઇન્સોલ્વન્સી સંબંધિત કાયદાઓ જે અન્ય હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય માટે ઘડવામાં આવ્યા છે તેને અમલમાં મૂકવાના હેતુથી બીમાર કંપનીના પુનરુત્થાન માટે યોગ્ય હુકમ પસાર કરી શકે.

જ્યારે એ સ્વીકારવું પડશે કે રોજગારનું મહત્તમ રક્ષણ પૂરું પાડવાની, નાણાકીય સંસાધનોનો ઇષ્ટતમ ઉપયોગ કરવાની, ઉત્પાદનની અસ્કયામતોને બચાવવાની, બેંકોની બાકી રકમ વસૂલ કરવાની અને સમય માંગી લેતી અને અપૂરતી વર્તમાન મશીનરીને બદલે નિષ્ણાતોની સંસ્થા દ્વારા ઝડપી નિર્ણય માટે કાર્યક્ષમ મશીનરી લાવવાની બોર્ડની ફરજ છે અને, આમ, અમુક અંશે તેને દેશના અર્થતંત્રની સુરક્ષા કરવા અને કાર્યક્ષમ બીમાર એકમોનું રક્ષણ કરવા માટે હકદાર બનાવે છે, જોકે, તેણે કાયદાની મર્યાદામાં રહીને કાર્ય કરવું જોઈએ. બોર્ડે, જોકે, વચગાળાનો હુકમ પસાર કરતી વખતે મોર્ગન સ્ટેનલી મ્યુચ્યુઅલ ફંડ વગેરે વિ. કાર્તિક દાસ વગેરે, [૧૯૯૪] ૪ એસ.સી.સી. ૨૨૫ માં કલ્પના કરાયેલ મનાઈહુકમ આપવા સંબંધિત સંચાલક સિદ્ધાંતોને જ નહીં, પરંતુ ન્યાયિક મિત્રતા અથવા સુમેળના સિદ્ધાંતોને પણ ધ્યાનમાં રાખવા જોઈએ. [જુઓ સ્પેલિંગ અને લુઈસ દ્વારા 'અ ટ્રીટાઈઝ ઓન ધ લો ગવર્નિંગ ઇન્જંક્શન્સ' પૃષ્ઠ ૧૦; આ પણ જુઓ મેસર્સ ટ્રાન્સમિશન કોર્પોરેશન ઓફ એ.પી. લિ. અને અન્ય વિ. મેસર્સ લાન્કો કોન્ડાપ્લી પાવર પ્રા. લિ., [૨૦૦૬] ૧ એસ.સી.સી. ૫૪૦, રામદેવ ફૂડ

પ્રોડક્ટ્સ પ્રા. લિ. વિ. અરવિંદભાઈ રામભાઈ અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૮ સ્કેલ ૬૩૧
અને એમ. ગુરુદાસ અને અન્ય વિ. રસંરજન અને અન્ય, (૨૦૦૬) ૯ સ્કેલ ૨૭૫]

ન્યાયિક સત્તાધિકારી:

૧૯૯૬ નો એક્ટ 'ન્યાયિક સત્તાધિકારી' શબ્દને વ્યાખ્યાયિત કરતો નથી. તેની કલમ ૨(ઈ) માં જે વ્યાખ્યાયિત કરવામાં આવ્યું છે તે 'કોર્ટ' છે. સામાન્ય ભાષામાં 'ન્યાયિક સત્તાધિકારી' માં એક્ટ હેઠળ વ્યાખ્યાયિત કોર્ટનો સમાવેશ થશે પરંતુ એવી કોર્ટોનો પણ સમાવેશ થશે જે સિવિલ કોર્ટ હોય અથવા અન્ય સત્તાધિકારીઓ જે ન્યાયિક કાર્યો અથવા અર્ધ ન્યાયિક કાર્યો કરતા હોય.

એસ.બી.પી. એન્ડ કંપની વિ. પટેલ એન્જિનિયરિંગ લિ. અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૮ એસ.સી.સી. ૬૧૮ માં, આ કોર્ટની સાત જજની બેન્ચને જોકે આ પ્રશ્નનો સીધો સામનો કરવાનો પ્રસંગ ન હતો; પરંતુ કોંકણ રેલ્વે કોર્પોરેશન લિ. અને અન્ય વિ. મેહુલ કન્સ્ટ્રક્શન કંપની, [૨૦૦૦] ૭ એસ.સી.સી. ૨૦૧ અને કોંકણ રેલ્વે કોર્પોરેશન લિ. અને અન્ય વિ. રાની કન્સ્ટ્રક્શન પ્રા. લિ., [૨૦૦૨] ૨ એસ.સી.સી. ૩૮૮ ના નિર્ણયોને ઓવરરૂલ કરતી વખતે અભિપ્રાય આપ્યો:

"આમ ન્યાયિક સત્તાધિકારી એક્ટમાં વ્યાખ્યાયિત નથી. તેમાં ચોક્કસપણે એક્ટની કલમ ૨(ઈ) માં વ્યાખ્યાયિત કર્યા મુજબની કોર્ટનો સમાવેશ થશે અને અમારા મતે, તેમાં અન્ય કોર્ટોનો પણ સમાવેશ થશે અને કન્ઝ્યુમર ફોરમ જેવા વિશેષ ટ્રિબ્યુનલનો પણ સમાવેશ થઈ શકે છે (જુઓ ફેર એર

એન્જિનિયર્સ (પ્રા) લિ. વિ. એન.કે. મોટી). જ્યારે ન્યાયિક સત્તાધિકારી સમક્ષની કાર્યવાહીનો પ્રતિવાદી એવી દલીલ ઉઠાવે છે કે આબિટ્રેશન કરાર છે અને દાવાની વિષયવસ્તુ કરાર હેઠળ આવરી લેવામાં આવી છે અને વાદી અથવા વ્યક્તિ જે રાહત માટે ન્યાયિક સત્તાધિકારી પાસે પહોંચ્યા છે, તે તેનો વિવાદ કરે છે, ત્યારે ન્યાયિક સત્તાધિકારીએ, એક્ટમાં કોઈપણ પ્રતિબંધની ગેરહાજરીમાં, ફરજિયાતપણે એ નક્કી કરવાનું રહેશે કે શું ખરેખર માન્ય આબિટ્રેશન કરાર અસ્તિત્વમાં છે અને તેની સમક્ષ ઉઠાવવામાં આવેલો વિવાદ આબિટ્રેશન ખંડ હેઠળ આવરી લેવામાં આવ્યો છે કે કેમ. એ વિચારવું મુશ્કેલ છે કે ન્યાયિક સત્તાધિકારીએ યાંત્રિક રીતે કાર્ય કરવાનું છે અથવા માત્ર તેની સમક્ષ રજૂ કરાયેલ મૂળ આબિટ્રેશન કરાર જોવાનો છે, અને યાંત્રિક રીતે પક્ષકારોને આબિટ્રેશન માટે મોકલવાના છે"

મેનેજમેન્ટ કમિટી ઓફ મોન્ટફોર્ટ સિનિયર સેકન્ડરી સ્કૂલ વિ. વિજય કુમાર અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૭ એસ.સી.સી. ૪૭૨ માં એક પ્રશ્ન ઉભો થયો કે શું દિલ્લી સ્કૂલ એજ્યુકેશન એક્ટ, ૧૯૭૩ હેઠળનું ટ્રિબ્યુનલ ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે. એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે સ્કૂલ ટ્રિબ્યુનલ ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે, કારણ કે તે ન્યાયિક રીતે કાર્ય કરે છે અને ન્યાયિક સત્તાનો ઉપયોગ કરે છે.

આ પ્રશ્ન ફરીથી પી. આનંદ ગજપતિ રાજુ અને અન્ય વિ. પી.વી.જી રાજુ, (મૃત) અને અન્ય, [૨૦૦૦] ૪ એસ.સી.સી. ૫૩૯ માં આડકતરી રીતે વિચારણા માટે આવ્યો જેમાં એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે:

"પ. કોર્ટ તેની સત્તાનો ઉપયોગ કરી શકે તે પહેલાં કલમ ૮ ની પેટા-કલમ (૧) અને (૨) હેઠળ જે શરતો સંતોષવી જરૂરી છે તે આ છે:

(૧) આર્બિટ્રેશન કરાર છે;

(૨) કરારનો એક પક્ષકાર બીજા પક્ષકાર સામે કોર્ટમાં કાર્યવાહી લાવે છે;

(૩) કાર્યવાહીની વિષયવસ્તુ એ જ છે જે આર્બિટ્રેશન કરારની વિષયવસ્તુ છે;

(૪) અન્ય પક્ષકાર વિવાદના સાર પર તેનું પ્રથમ નિવેદન રજૂ કરે તે પહેલાં પક્ષકારોને તેની સમક્ષ આર્બિટ્રેશન માટે મોકલવા માટે કોર્ટ સમક્ષ અરજી કરે છે.

આ છેલ્લી જોગવાઈ કાર્યવાહી લાવનાર વ્યક્તિમાં કોર્ટ દ્વારા વિવાદનું નિરાકરણ કરાવવાનો અધિકાર ઉભો કરે છે, એકવાર અન્ય પક્ષકારે બચાવનું પોતાનું પ્રથમ નિવેદન રજૂ કરી દીધું હોય. પરંતુ જો પક્ષકાર, જે ઈચ્છે છે કે બાબતને આર્બિટ્રેશન માટે મોકલવામાં આવે તે તેનું નિવેદન રજૂ કર્યા પછી કોર્ટમાં અરજી કરે છે અને જે પક્ષકારે કાર્યવાહી લાવી છે તે

વાંધો ઉઠાવતો નથી, જેમ કે આપણી સમક્ષના કેસમાં છે, તો કોર્ટ દ્વારા પક્ષકારોને આર્બિટ્રેશન માટે મોકલવા પર કોઈ પ્રતિબંધ નથી."

ફેર એર એન્જિનિયર્સ પ્રા. લિ. અને અન્ય વિ. એન.કે. મોદી, [૧૯૯૬] ૬ એસ.સી.સી. ૩૮૫ માં, એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે કન્ઝ્યુમર પ્રોટેક્શન એક્ટ હેઠળ ડિસ્ટ્રિક્ટ ફોરમ, નેશનલ કમિશન અને સ્ટેટ કમિશનનો આર્બિટ્રેશન એક્ટ, ૧૯૪૦ ની કલમ ૩૪ ના હેતુ માટે 'ન્યાયિક સત્તાધિકારી' શબ્દમાં સમાવેશ થાય છે.

કેનેરા બેંક વિ. ન્યુકિલયર પાવર કોર્પોરેશન ઓફ ઇન્ડિયા લિ. અને અન્ય, [૧૯૯૫] સપ્લી. ૩ એસ.સી.સી. પૃષ્ઠ ૮૧ માં, એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું કે:

"૮. કલમ ૯-એ ની પેટા-કલમ (૧) સ્પેશિયલ કોર્ટને સિવિલ કોર્ટ દ્વારા ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવા અધિકારક્ષેત્ર, સત્તાઓ અને સત્તાધિકારનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપે છે. તે સ્પેશિયલ કોર્ટને અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, જણાવેલી તારીખો વચ્ચે કરવામાં આવેલ જામીનગીરીઓના વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવતી કોઈપણ બાબત અથવા દાવાના સંબંધમાં સત્તા આપે છે જેમાં અધિસૂચિત વ્યક્તિ સામેલ હોય. "સિવિલ કોર્ટ" શબ્દોનો ઉપયોગ સ્પેશિયલ કોર્ટ ઉપયોગ કરી શકે તેવા અધિકારક્ષેત્ર, સત્તાઓ અને સત્તાધિકારના સંદર્ભમાં કરવામાં આવ્યો છે. સ્પેશિયલ કોર્ટને તેમાં નિર્દિષ્ટ બાબતો અથવા દાવાના સંબંધમાં આવા અધિકારક્ષેત્ર, સત્તાઓ અથવા સત્તાધિકારનો ઉપયોગ કરવાની સત્તા આપવામાં આવી છે. આ

બાબતો અથવા દાવાઓમાં જણાવેલી તારીખો વચ્ચે કરવામાં આવેલ જમીનગીરીઓના વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવતા દાવાઓનો સમાવેશ થાય છે જેમાં અધિસૂચિત વ્યક્તિ સામેલ હોય. કલમ ૯-એ ની પેટા-કલમ (૨) સ્પેશિયલ કોર્ટમાં અમુક દાવાઓ, દાવાઓ અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી (અપીલ સિવાય) ના ટ્રાન્સફર સાથે કામ કરે છે. કોઈપણ કોર્ટ સમક્ષ પડતર દરેક દાવો, દાવો અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી જેના એક્શનનું કારણ એવું હોય કે, જો તે એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સની શરૂઆત પછી ઉભું થયું હોત, તો દાવો, દાવો અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી સ્પેશિયલ કોર્ટ સમક્ષ દાખલ કરવી પડી હોત, તે સ્પેશિયલ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર થઈ જાય છે. કોઈપણ કોર્ટ સમક્ષ પડતર દરેક દાવો, દાવો અથવા અન્ય કાનૂની કાર્યવાહી જેના એક્શનનું કારણ જણાવેલી તારીખો વચ્ચે કરવામાં આવેલ જમીનગીરીઓના વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવે છે જેમાં અધિસૂચિત વ્યક્તિ સામેલ હોય, તેથી, જો તે એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સ અમલમાં આવ્યો તે તારીખે કોઈપણ કોર્ટ સમક્ષ પડતર હોય, તો સ્પેશિયલ કોર્ટમાં ટ્રાન્સફર થઈ જશે. કલમ ૯-એ ની પેટા-કલમ (૩) ના કારણોસર, એમેન્ડમેન્ટ ઓર્ડિનન્સની શરૂઆત પર અને ત્યારબાદ, સ્પેશિયલ કોર્ટ સિવાયની કોઈ કોર્ટ પેટા-કલમ (૧) માં સંદર્ભિત કોઈપણ બાબત અથવા દાવાના સંબંધમાં, એટલે કે, અન્ય બાબતોની સાથે સાથે, જણાવેલી તારીખો વચ્ચે કરવામાં આવેલ જમીનગીરીઓના વ્યવહારોમાંથી ઉદ્ભવતી કોઈપણ બાબત અથવા દાવાના સંબંધમાં કોઈપણ અધિકારક્ષેત્ર, સત્તાઓ અથવા

સત્તાધિકારનો ઉપયોગ કરી શકશે નહીં જેમાં અધિસૂચિત વ્યક્તિ સામેલ હોય."

જોકે, અમે ધી ભારત બેંક લિ., દિલ્હી વિ. એમ્પ્લોઈઝ ઓફ ધી ભારત બેંક લિ., દિલ્હી [૧૯૫૦] એસ.સી.આર. ૪૫૯ માં આ કોર્ટના નિર્ણયથી અજાણ નથી જેમાં ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ડિસ્પ્યુટ્સ એક્ટ હેઠળ કાર્ય કરતા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ ટ્રિબ્યુનલને ન્યાયિક ટ્રિબ્યુનલ ન હોવાનું ઠેરવવામાં આવ્યું હતું, એમ જણાવતા કે જોકે તેની પાસે કોર્ટના તમામ લક્ષણો છે પરંતુ તે કોર્ટ નથી.

તેથી, ૧૯૯૬ નો એક્ટ જે હેતુ અને ઉદ્દેશ્ય માટે ઘડવામાં આવ્યો હતો તેને ધ્યાનમાં રાખીને 'ન્યાયિક સત્તાધિકારી' શબ્દપ્રયોગનું અર્થઘટન કરવું આવશ્યક છે. બોર્ડની દલીલને ચકાસતા અને તેના અધિકારક્ષેત્રની વ્યાપકતાને ધ્યાનમાં લેતા, અમારો અભિપ્રાય છે કે બોર્ડ એ એક્ટની કલમ ૫ ના અર્થમાં ન્યાયિક સત્તાધિકારી છે.

નોન ઓબસ્ટેન્ટે કલમ:

બંને એક્ટમાં નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમો છે. અર્થઘટનનો સામાન્ય નિયમ એ છે કે જ્યાં બે નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમો હોય, ત્યાં પછીની કલમ વર્ચસ્વ ધરાવશે. પરંતુ તે સમાન રીતે સુસ્થાપિત છે કે અંતિમ નિષ્કર્ષ કાયદાના મર્યાદિત સંદર્ભ પર આધારિત રહેશે. [જુઓ અલ્હાબાદ બેંક વિ. કેનેરા બેંક અને અન્ય, [૨૦૦૦] ૪ એસ.સી.સી. ૪૦૬ ફકરો ૩૪].

મારુતિ ઉદ્યોગ લિ. વિ. રામ લાલ અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૨ એસ.સી.સી.

૬૩૮ માં, એવું અવલોકન કરવામાં આવ્યું હતું:

"૩૯. શ્રી દાસ દ્વારા રજૂ કરાયેલ ૧૯૪૭ ના એક્ટની કલમ ૨૫-જે નું અર્થઘટન પણ સ્વીકારી શકાય નહીં કારણ કે તેની શરતો મુજબ માત્ર ઉક્ત પ્રકરણની જોગવાઈઓ જ પ્રભાવશાળી રહેશે, ભલે ઔદ્યોગિક રોજગાર (સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર્સ) એક્ટ હેઠળ બનાવેલા સ્ટેન્ડિંગ ઓર્ડર્સ સહિત અન્ય કોઈ કાયદામાં તેની સાથે અસંગત કંઈપણ સમાવિષ્ટ હોય, પરંતુ તે એવા કિસ્સામાં લાગુ પડશે નહીં જ્યાં વૈધાનિક યોજનાની શરતોમાં કંઈક અલગ કલ્પના કરવામાં આવી હોય. લાભદાયી કાયદો, જે સર્વવિદિત છે, ઉદાર અર્થઘટન પ્રાપ્ત કરી શકે છે પરંતુ તેને વૈધાનિક યોજનાની બહાર લંબાવી શકાય નહીં"

શ્રી સરવણ સિંહ અને અન્ય વિ. શ્રી કસ્તુરી લાલ, [૧૯૭૭] ૧ એસ.સી.સી. ૭૫૦ માં, આ કોર્ટે અભિપ્રાય આપ્યો:

"...જ્યારે બે અથવા વધુ કાયદાઓ સમાન ક્ષેત્રમાં કાર્યરત હોય અને દરેકમાં નોન-ઓબસ્ટેન્ટ કલમ હોય જેમાં જણાવવામાં આવ્યું હોય કે તેની જોગવાઈઓ અન્ય કોઈપણ કાયદાની જોગવાઈઓને ઓવરરાઈડ કરશે, ત્યારે અર્થઘટનની ઉત્તેજક અને તીક્ષ્ણ સમસ્યાઓ ઊભી થાય છે. કારણ કે વૈધાનિક અર્થઘટનનો કોઈ પરંપરાગત પ્રોટોકોલ નથી, આવા સંઘર્ષના

કિરસાઓ વિચારણા હેઠળના કાયદાઓના ઉદ્દેશ્ય અને હેતુના સંદર્ભમાં નક્કી કરવા પડે છે"

જોકે, કોર્ટનો પ્રયાસ હંમેશા સુમેળભર્યા અર્થઘટનનો નિયમ અપનાવવાનો રહેશે.

એન.જી.ઇ.એફ. લિ. વિ. ચંદ્રા ડેવલપર્સ (પ્રા) લિ. અને અન્ય, [૨૦૦૫] ૮ એસ.સી.સી. ૨૧૯ માં, એસ.આઇ.સી.એ. ની કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમ (જ) નું અર્થઘટન કરતા, એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું:

"જ૧. સામાવાળાઓ વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલની એ રજૂઆત સ્વીકારવી મુશ્કેલ છે કે કંપની કોર્ટ અને બીઆઇએફઆર બંને સમાન અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરે છે. જો આવા અર્થઘટનને માન્ય રાખવામાં આવે, તો અંધાધૂંધી અને મૂંઝવણ સર્જાશે. એસ.આઇ.સી.એ. ની જોગવાઈઓની શરતોમાં બીમાર જાહેર કરાયેલી કંપની, જ્યાં સુધી તેને ફડચામાં લઈ જવાનો નિર્દેશ ન આપવામાં આવે ત્યાં સુધી બીમાર રહે છે. જ્યાં સુધી કંપની કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમ (જ) ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને બીમાર કંપની રહે છે, ત્યાં સુધી કંપની કોર્ટ દ્વારા ફડચામાં લઈ જવાનો હુકમ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી તેની અસ્કયામતોના વેચાણ અંગે બીઆઇએફઆર નું જ અધિકારક્ષેત્ર રહેશે."

આગળ એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું:

"જી. એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૩૨ નોન ઓબસ્ટેન્ટ કલમ ધરાવે છે જેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે ઉક્ત એક્ટની જોગવાઈઓ અને તે હેઠળ બનાવેલા કોઈપણ નિયમો અથવા સ્કીમની જોગવાઈઓ, તે સમયે અમલમાં રહેલા અન્ય કોઈપણ કાયદામાં સમાવિષ્ટ કંઈપણ અસંગત હોવા છતાં પ્રબળ રહેશે. તે જણાવવા માટે પુનરાવર્તન સહન કરશે કે સામાન્ય સંજોગોમાં જોકે કંપની જજ પાસે તેના સહજ અધિકારક્ષેત્રના ઉપયોગમાં વચગાળાનો હુકમ પસાર કરવાનું અધિકારક્ષેત્ર હોઈ શકે છે અથવા અન્યથા કંપની દ્વારા અરજદારની તરફેણમાં વેચાણ ખતનો અમલ કરવાનો નિર્દેશ આપવા માટે ફરિયામાં લઈ જવાની માંગ કરવામાં આવી હોય, પરંતુ એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૦ ની પેટા-કલમ (જ) માં સમાવિષ્ટ સ્પષ્ટ જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, અમારા મતે, કંપની જજમાં આવી સત્તા ઉપલબ્ધ નથી. (જુઓ બીપીએલ લિ.)

૫૦. જોકે, અમે અવલોકન કરી શકીએ છીએ કે બીપીએલ લિ. માં ડિવિઝન બેન્ચનો અભિપ્રાય એ અસરથી છે કે બીઆઈએફઆર ની ભલામણોમાંથી ઉદ્ભવતી બાબતના સંબંધમાં ફરિયામાં લઈ જવાની કાર્યવાહી કંપનીને ફરિયામાં લઈ જવાનો હુકમ પસાર થવા પર જ શરૂ થશે તે સાચો ન હોઈ શકે. તે સાચું હોઈ શકે છે કે કંપનીઝ એક્ટની કલમ ૪૩૩ હેઠળ કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે કોઈ ઔપચારિક અરજી દાખલ કરવાની જરૂર નથી કારણ કે તે માટેની ભલામણો બીઆઈએફઆર અથવા એએઆઈએફઆર દ્વારા, જે પણ કિસ્સો હોય, કરવામાં આવે છે અને,

આમ, જે તારીખે આવી ભલામણો કરવામાં આવે છે, કંપની જજ તેના પર અથવા તેના આધારે કાર્યવાહી શરૂ કરવા માટે પોતાનું મગજ લાગુ કરે છે, ફરિયાદમાં લઈ જવાની કાર્યવાહી શરૂ થઈ હોવાનું માનવામાં આવશે; પરંતુ તેમાં કોઈ શંકા હોઈ શકે નહીં કે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૦ માં વપરાયેલી શબ્દાવલિને ધ્યાનમાં રાખીને બીઆઈએફઆર એ સત્તાધિકારી પ્રોપ્રીઓ વિગોર છે જે હાઈકોર્ટ દ્વારા ફરિયાદમાં લઈ જવાનો હુકમ પસાર ન થાય ત્યાં સુધી કંપનીની અસ્કયામતોના કસ્ટોડિયન તરીકે રહે છે."

આઈસીઆઈસીઆઈ બેંક લિ. વિ. સિડકો લેધર્સ લિ. અને અન્ય, [૨૦૦૬]

૫ સ્કેલ ૨૭ માં કાયદો નીચેની શરતોમાં જણાવવામાં આવ્યો છે:

"જોગવાઈની નોન-ઓબસ્ટેન્ટ પ્રકૃતિ જોકે વ્યાપક હોઈ શકે છે, પરંતુ તેની અર્થઘટનાત્મક પ્રક્રિયા કાયદાકીય નીતિ સુધી મર્યાદિત હોવી જોઈએ. માત્ર એટલા માટે કે કામદારોના લેણાં અને સુરક્ષિત લેણદારોના લેણાંને એકબીજા સાથે સમાન દરજ્જો (pari passu) આપવામાં આવે છે, તે પોતે જ, અમારા મતે, એવા નિષ્કર્ષ તરફ દોરી જશે નહીં કે સુરક્ષિત લેણદારો વચ્ચે આંતરિક પ્રાથમિકતાઓના ખ્યાલને સંપૂર્ણપણે પડતો મૂકવાનો ઈરાદો હતો.

સંસદના ઈરાદા મુજબ નોન-ઓબસ્ટેન્ટ કલમને અમલમાં મૂકવી જોઈએ અને તેનાથી આગળ નહીં."

૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ પણ નોન-ઓબસ્ટેન્ટે કલમ માટે જોગવાઈ કરે છે. જોકે, તેનો મર્યાદિત ઉપયોગ છે જેનો ઉદ્દેશ્ય ન્યાયિક હસ્તક્ષેપની હદ સુધીનો છે. તેનો ઉપયોગ ત્યારે જ આકર્ષિત થશે જ્યારે કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ હુકમ પસાર કરવાની જરૂર હોય. જો ઉક્ત જોગવાઈને અમલમાં મૂકવામાં આવે તો, બોર્ડ એવોર્ડના અમલીકરણની બાબતમાં હસ્તક્ષેપ કરશે નહીં. તે માત્ર તેની કામગીરીને સ્થગિત કરશે. તે એવોર્ડ હેઠળ ઔદ્યોગિક કંપનીની જવાબદારીઓ અથવા ફરજોને સ્થગિત કરતો હુકમ પણ પસાર કરી શકે છે. અન્યથા પણ વર્તમાન કેસની હકીકતોમાં તે સ્થગિત રહે છે.

બોર્ડે જોકે, એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ હુકમ પસાર કર્યો નથી. કોર્ટે, તેથી, ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૩૪ હેઠળ સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલા વાંધા સાથે આગળ વધવું જોઈએ. જોકે, જો સામાવાળા દ્વારા દાખલ કરવામાં આવેલ વાંધો નામંજૂર કરવામાં આવે છે, તો તેની અમલવારી અંગેનો પ્રશ્ન અસ્તિત્વમાં આવશે. એકવાર હુકમનામાનું બળ ધરાવતા આર્બિટ્રલ એવોર્ડને અમલમાં મૂકવામાં આવે, પછી એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૧) તેના અમલીકરણના માર્ગમાં આવશે. શ્રી સુંદરમ દ્વારા ઉઠાવવામાં આવેલી દલીલ કે ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ ની જોગવાઈઓને ધ્યાનમાં રાખીને, બોર્ડ પાસે કોઈ અધિકારક્ષેત્ર રહેશે નહીં, તેથી, તેમાં કોઈ વજૂદ જણાતું નથી.

એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમો ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) બોર્ડમાં ચોક્કસ સત્તા માટે જોગવાઈ કરે છે. ઉક્ત જોગવાઈ મોટા જાહેર હિતની કલ્પના કરે છે. જો આર્બિટ્રલ એવોર્ડને તેની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) ની મર્યાદાની બહાર હોવાનું ઠેરવવામાં આવે તો, એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળ સ્કીમ ઘડવામાં અથવા આપેલ કેસમાં તેનો અમલ કરવામાં મુશ્કેલી પડી શકે છે. એસ.આઈ.સી.એ. કાર્યવાહીના તમામ તબક્કાઓ માટે સમય-મર્યાદા પૂરી પાડે છે. આ સંદર્ભે તેની સાથે જોડાયેલી પ્રોવિઝો મહત્વ ધરાવે છે.

સંસદે એવું માની લીધું હતું કે એવોર્ડને લાંબા સમય સુધી સ્થગિત કરવામાં આવશે નહીં. આપેલ કેસમાં, એવોર્ડના પક્ષકારને તેના સ્થગિત થવાને કારણે કેટલીક મુશ્કેલીઓનો સામનો કરવો પડી શકે છે; પરંતુ આવા કિસ્સામાં, તેને બોર્ડના ધ્યાનમાં લાવવા માટે તે હંમેશા ખુલ્લું રહેશે. એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨ ની પેટા-કલમ (૩) હેઠળ બોર્ડ આપો હુકમ પસાર કરી શકે છે અથવા ન પાળ કરી શકે છે. જો બોર્ડ દ્વારા હુકમ પસાર કરવામાં આવે છે, તો તેની સામે અપીલ થઈ શકે છે. એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓ, તે જણાવવા માટે પુનરાવર્તન સહન કરશે કે, ઉચ્ચ લક્ષ્ય સિદ્ધ કરવાના પ્રયાસ માટે બનાવવામાં આવી છે અને, આમ, ૧૯૯૬ ના એક્ટની કલમ ૫ હોવા છતાં, એસ.આઈ.સી.એ. ની જોગવાઈઓ લાગુ પડશે.

કૈલાશ નાથ અગ્રવાલ અને અન્ય વિ. પ્રાદેશિયા ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ઇન્વેસ્ટમેન્ટ કોર્પોરેશન ઓફ યુ.પી. લિ. અને અન્ય, [૨૦૦૩] ૪ એસ.સી.સી. ૩૦૫ માં, એમ ઠેરવવામાં આવ્યું હતું :

"...એસ.આઇ.સી.એ. ઘડવાનો અને ૧૯૯૪ નો સુધારો દાખલ કરવાનો ઉદ્દેશ્ય બીમાર ઔદ્યોગિક કંપનીઓના પુનર્વસન અથવા ફડચામાં લઈ જવાની સુવિધા આપવાનો હતો. કોઈપણ અન્ય વ્યક્તિ અથવા સંસ્થાનું રક્ષણ કરવું તે એક્ટનો જણાવેલ ઉદ્દેશ્ય નથી"

બર્ન સ્ટાન્ડર્ડ કંપની લિ. વિ. મેક.ડર્મોટ ઇન્ટરનેશનલ ઇન્ક. અને અન્યમાં, ૧૧.૦૬.૧૯૯૭ ના રોજ નિકાલ કરવામાં આવ્યો, કલકત્તા હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે અભિપ્રાય આપ્યો કે એસ.આઇ.સી.એ. હેઠળ કરવામાં આવેલા રેફરન્સના અનુસંધાનમાં તપાસ પડતર હોય તે દરમિયાન આર્બિટ્રેશન કાર્યવાહી ચાલુ રહી શકે છે.

ફરીથી સૌરભ કલાની વિ. ટાટા ફાઇનાન્સ લિ. અને અન્ય, (૨૦૦૩) ૩ આર્બ. એલઆર ૩૪૫ (બોમ્બે) માં, બોમ્બે હાઇકોર્ટે સમાન મત લીધો.

નિષ્કર્ષ:

આ કેસમાં, શેર વેચવામાં આવ્યા છે. વેચાણની રકમ બોર્ડ સમક્ષ જમા કરવામાં આવી છે. આમ, આ તબક્કે વાદગ્રસ્ત હુકમમાં દખલ કરવી નિર્રથક છે.

જોકે, અમે સમાન કેસ નક્કી કરતી વખતે બોર્ડના ભવિષ્યના માર્ગદર્શન માટે કાયદો ઘડવો જરૂરી સમજ્યો.

ઉપરોક્ત કારણોસર, અમે હાઇકોર્ટના વાદગ્રસ્ત ચુકાદામાં દખલ કરવાનો ઈરાદો ધરાવતા નથી. તે નિર્રથક બની ગઈ હોવાથી તે મુજબ કાઢી નાખવામાં આવે છે. કોઈ ખર્ચ નહીં.

પી. કે. બાલસુબ્રમણ્યમ, ન્યાયમૂર્તિ. ૧. જ્યારે, સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) એક્ટ, ૧૯૮૫ (જે હવે પછી 'એસ.આઇ.સી.એ.' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) અને આર્બિટ્રેશન એન્ડ કોન્સિલિએશન એક્ટ, ૧૯૯૬ ના આંતરપ્રભાવ બાબતે આ કોર્ટમાં અપીલ માટે સ્પેશિયલ લીવ પિટિશન પર નોટિસ જારી કરતી વખતે ઘડવામાં આવેલા કાયદાના પ્રશ્ન પર મારા વિદ્વાન ભાઈના નિષ્કર્ષ સાથે, અને તેમના અંતિમ હુકમ સાથે હું સહમત છું, પરંતુ હકીકતો અને કેસના સંજોગોમાં હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચ દ્વારા પસાર કરાયેલા હુકમના ઔચિત્ય પર મારો આરક્ષણ વ્યક્ત કરવો મને જરૂરી લાગે છે. સામાવાળા દ્વારા જેનો સંપર્ક કરવામાં આવ્યો હતો તે બોર્ડ ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (જે હવે પછી 'બી.આઇ.એફ.આર.' તરીકે ઉલ્લેખિત છે) ના હુકમને પડકારતી રિટ પિટિશનમાં અધિકારક્ષેત્રનો ઉપયોગ કરવાનો દાવો કરતી વખતે, હાઇકોર્ટની ડિવિઝન બેન્ચે અલ્હાબાદમાં કંપની કોર્ટ દ્વારા પસાર કરાયેલા માન્ય હુકમો, એપેલટ ઓથોરિટી ફોર ઇન્ડસ્ટ્રિયલ એન્ડ ફાઇનાન્સિયલ રિકન્સ્ટ્રક્શન (એ.એ.આઇ.એફ.આર.) અને વિવિધ ડેબ્ટ્સ

રિકવરી ટ્રિબ્યુનલો દ્વારા યથાસ્થિતિ જાળવી રાખવાના હુકમને બાજુ પર રાખવાનું પસંદ કર્યું છે અને સામાવાળા દ્વારા પ્રસ્તાવિત સામાવાળાની મિલકતને વેચવાની પરવાનગી આપી છે. એ નોંધવું જોઈએ કે હુકમો સક્ષમ ટ્રિબ્યુનલ અથવા કોર્ટ દ્વારા કરવામાં આવ્યા હતા અને તે હુકમો સામાવાળા પર, હાઈકોર્ટમાં રિટ પિટિશનર પર બંધનકર્તા હતા. જો એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) ની તેની સમજણ પર, હાઈકોર્ટનો એવો મત હતો કે મનાઈહુકમો બી.આઈ.એફ.આર. ને સામાવાળાની અરજ પર વિચાર કરવાથી રોકતા નથી, તો પણ સામાવાળા-કંપનીની અસ્કયામતો અંગે યથાસ્થિતિ જાળવી રાખવાનો એ.એ.આઈ.એફ.આર. નો હુકમ અસ્તિત્વમાં હતો. ચોક્કસપણે, તે એસ.આઈ.સી.એ. હેઠળનો હુકમ હતો. એ.એ.આઈ.એફ.આર. નો હુકમ બી.આઈ.એફ.આર. પર પણ બંધનકર્તા નથી અથવા બી.આઈ.એફ.આર. તેની અવગણના કરી શકે છે તેવું ઠેરવવા માટે હાઈકોર્ટ દ્વારા કોઈ કારણ આપવામાં આવ્યું નથી. મારા મતે, હાઈકોર્ટે સંબંધિત હુકમોની પ્રકૃતિ અને જે સંદર્ભમાં તેઓ કરવામાં આવ્યા હતા તેના સંદર્ભમાં પ્રશ્ન સાથે યોગ્ય રીતે કામ લેવું જોઈતું હતું અને જો તે હજુ પણ એવા મતની હોય કે એસ.આઈ.સી.એ. ની કલમ ૨૨(૩) હેઠળ બી.આઈ.એફ.આર. માં નિહિત સત્તા તેને તે તમામ હુકમોને ઓવરરાઈડ કરવા સક્ષમ બનાવે છે, તો તેણે સામાન્ય રીતે સામાવાળા દ્વારા બી.આઈ.એફ.આર. માં કરવામાં આવેલી અરજી મોકલવી જોઈતી હતી જેથી તે બી.આઈ.એફ.આર. સમક્ષ પડતર કાર્યવાહીના સંદર્ભમાં અને આવા નિર્ણયના હેતુ માટે સંબંધિત તમામ તત્વોના સંદર્ભમાં સામાવાળાની અરજ પર નિર્ણય લઈ શકે. હાઈકોર્ટે એ પણ વિચાર્યું નથી કે પુનરુત્થાનની

સ્કીમ માટે બી.આઇ.એફ.આર. સમક્ષ રહેલી કંપનીની અસ્કયામતોના વેચાણને મંજૂરી આપવી તે કેટલું યોગ્ય રહેશે.

૨. એવા પ્રસંગો વારંવાર બને છે જ્યારે એટલા પ્રમાણિક ન હોય તેવા દેવાદારો કાર્યવાહીને અટકાવવા અને તેમના લેણદારોને દૂર રાખવા માટે બી.આઇ.એફ.આર. નો સંપર્ક કરે છે. બી.આઇ.એફ.આર. સમક્ષના વિલંબનો લાભ લેવાનો પ્રયાસ કરવામાં આવે છે. સંસદે દેખીતી રીતે જ આની નોંધ લીધી છે અને સિક ઇન્ડસ્ટ્રિયલ કંપનીઝ (સ્પેશિયલ પ્રોવિઝન્સ) રિપીલ એક્ટ, ૨૦૦૩ દ્વારા એસ.આઇ.સી.એ. ને રદ કર્યો છે. આ રીતે સર્જાયેલી શૂન્યાવકાશને કંપનીઝ એક્ટના સુધારા દ્વારા ભરવામાં આવી છે. પરંતુ, અત્યાર સુધી, અમેન્ડિંગ એક્ટ અને દાખલ કરાયેલ કંપનીઝ એક્ટની જોગવાઈઓને અમલમાં લાવવામાં આવી નથી. એવું લાગે છે કે આ કાયદાઓને નોટિફાઈ ન કરવા જોઈએ કે કેમ તે વિચારવાનો સમય આવી ગયો છે.

વી.એસ.એસ

અપીલ કાઢી નાખવામાં આવી.

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

અસ્વીકરણ: સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

DISCLAIMER: The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/ her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.